

Taxa postală plătită în num. No. 224.715 929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) Telefon: 9-77. Előfizetés: Havonta 110, negyedévre 400, egészévre 1200. Földre: Havonta 1, negyedévre 6, egészévre 18. Adó: Adósságok díjazás szerinti. KELET az erdélyi gazdasági és pénzügyi napilap. Cikkjeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Robert Budapest

KELET

2118

ESZÉNYI PÉNZTÁRSASÁG

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő, Felelős szerkesztő Jámor Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 21.

Szerda, 1932 szept. 7.

5692. ÉV. ELUL 6. XV. ÉVF. 204. SZÁM

Nistor kegyelmes ur halmilliója

A történet nem tulságosan érdekes. Egy jelentéktelen miniszterről van benne szó és egy jelentéktelen összegről.

Nistor kegyelmes ur fejébe vette, hogy mezőgazdasági kiállítás rendezet Csernovicban.

Egy kiállításához pénz kell. Természetesen az állam adja.

Nem sokat kért a kegyelmes ur. Mindössze hatmilliót.

A pénzt átutalták Csernovicba és a kiállítást nem rendezték meg.

A csernovici liberális bankok készséggel voltak hajlandók a kiállításra szánt hatmilliót gyümölcsöztesíteni. Hiszen a „gyümölcsöztesítésnek“ határozott mezőgazdasági jellege van...

A hatmillió elusztott a bankválságon.

Most nincs se pénz, se kiállítás.

Csak a kegyelmes ur maradt meg ebből a nagyon jellemző históriából, mezőgazdaságnak és miniszter-tenyészetünk nagyobb dicsőségére.

Pénig ur

Kik sikkasztanak nálunk és általában mindenfelé a kulturálmokban? Lecsusztott emberek, akiket a dekonjunktura elcsúsztatott le, vagy feltörekvő emberek, akik életnívójukat nem akarják elhagyni. Egy sikkasztással persze vabankot játszik a kedves illető. Vagy lebuktatják a börtönbe, ami minden konjunktúránál mégis a leggyöngébb, vagy sikerül egérutat vennie és akkor a külföldön visszakerül vagy korrigálja az elvesztett életnívót.

Bukarestben egy ettől a kategóriától elütő sikkasztó-típus bukkan fel: Koenig Ernst ur, egy pótkávégyár 36 éves, szemüveges, buldogg-képi, kopaszodó pénztárnoka. A pontos személyleírást a köröző levélből tudjuk és abból a hirdetésből, amit a cég adott ki, 25.000 lej jutalmat ígérve a feljelentőnek.

Ez a 25.000 lej már nem aktuális, mint hogy Koenig Ernst ur megláncoltan utazik Bukarest felé és pedig Lembergől, ahol lefűltek éppen amikor a sikkasztótt egymillióból nagy téttel játszott. Játsszott, hogy nyerjen, hogy hazajöjjön, hogy viszasikassza a cég kasszájába a milliót, a nyereségen pedig önállósuljon, házat vegyen, köztisztviselést szerezzen és jó polgára legyen hazájának. Elűtötték és a jószándékától, amit nem lehet helyeselni ebben a nehéz világban, amikor a tőke akkumulációja kezd tűnődni. Kár szegény Koenig urat megbélyegezni.

Az ilyen embereket dédelgetni kellene és a védelmükre talán jó lenne törvényt hozni.

Hol a középut?

A kormány kétségbeeseten viaskodik a konverziós törvényjavaslat fantómjával. Keresi a középut.

Szeretné fenntartani a konverziót, de gy, hogy a hitelletet se szenvedjen kárt. A parasztnak ne fizessenek, de a bankok kapják meg követeléseiket.

A párt őrizze meg paraszti jellegét, de egyen innnyére a külföldi nagytőkének is. Sziszifuszi munkára vállalkozott a kormány.

Mert ezek az ellentétek nem a román állás, hanem a mai termelési rendszert börtönöz világvilág nagy ellentmondásai. Hiába toldozzák, faldozzák tehát a konverziós törvényt.

Ez a törvény maga sem lehet más, mint egy folt a nemzetgazdaság nagyon-nagyon nagyos öltözetén.

Es ez a folt se takar már semmit. Idestova egy éve már annak, hogy a parasztnak nem fizetik tartozásait.

A kereskedelmi élet mennyiben érezte meg, hogy a lakosság 85 százalékát alkotó mezőgazdareteg felszabadult az adósságok terhes nyomása alól? Megérezte-e a piac ezt a felszabadulást? A kereskedelmi és ipari életbe vitt be

A német centrum vallási okokból nem egyezik meg Hitlerrel

Papen közzétette programját és a kibocsátásra kerülő szükségrendeletek tervezetét

Berlin, szeptember 6. A német birodalom közvéleményét Papen az utóbbi napokban külpolitikai kérdések felé tudta irányítani. Mindenről megfedekeztek és nem törődnek sem a hitleri előtöréssel, sem az acélszakos demonstrációkkal. Figyelmet mindenki a nagyhatalmak felé irányítja. Kérdés, vajjon a franciák álláspontja fog-e győzni, vagy pedig lesz-e az angoloknak és amerikaiaknak tekintélyük és befolyásuk arra, hogy Franciaországot más véleményre bírják a német fegyverkezési egyenjogúság kérdésében. Az olaszok, akik eddig a leghatározottabban helyeselték a német kormány lépését, tegnap óta tartózkodó hangokat

ütnek meg. Mussolini kormánya elismeri ugyan a német követelések jogosultságát, de egyben kijelenti, hogy a kérdés nagy horderejénél fogva a német jégvők fölött csakis nemzetközi értekezletek határozatai dönthetnek és az egyes államok illetéktelenek arra, hogy intézkedjenek. Meglehet azonban, hogy az olaszok megszorító feltételei arra szolgálnak, hogy az értekezleten nyomást gyakoroljanak vele, egyfelől a franciákra, akiket a leszerelés kérdésében akarnak jobb belátásra bírni, másrészt arra, hogy a németek elégedjenek meg kisebbarányu katonai felszereléssel.

Megakadtak a centrum és a kampós-keresztések közötti tárgyalások

Belpolitikai vonatkozásban az elmúlt két napon mindössze annyi az újság, hogy közzétették Papen kancellárnak különböző gyűléseken és cikkekben bejelentett birodalmi programját és ezzel egyidejűleg azoknak a szükségrendeletnek a tervezetét is, amelyeket rövidesen ki akar bocsátani a német kormány és amelyek alapján a munkanélkülieknek egy nagy réteget kívánja foglalkoztatni a munkanélküli segélynél valamivel jobb javadalmazás mellett. A német sajtó egyelőre tartózkodik attól, hogy véleményt nyilvánítson a szükségrendeletekről, mindössze annyit követel, hogy a rendeletek kiadása előtt az érdekeltek képviselőit újra hallgassák meg és szempontjaikat feltétlenül vegyék figyelembe.

A centrum és a kampóskeresztések közötti tárgyalások egyidőre megakadtak és pedig az esseni katolikus hét tanácskozásai és ünnepségei miatt. Milyet az ünnepségek befejeződnek, a két politikai párt ismét felveszi a tárgyalások fonalát. A fuzió minden valószínűség szerint valamilyen formában létre fog jönni, csak hogy a centrum nem osztatlanul fogja eltűnni ezt a frigykötést. Máris hallatszanak tiltakozó hangok a kampóskeresztésekkel való barátkozás ellen — főleg vallási okokból. Hitlerék ugyanis minden pozitív vallással szemben agresszív álláspontra vannak, eltérők a szociálista pártoktól, amelyeknek programja ugyan a vallás és az állam elkülönítése, de továbbmenően nem támadják a vallást, amelyet pártheiveik számára magánügynek deklarálnak. E pártok szerint ugyan is a nemzeti javak és a magántulajdon társadalmisítása esetén a vallás önmagától legyöngült és elveszti azt a társadalmi befolyást, amely miatt bizonyos pártok támadásának állandó célpontja.

Mai távirataink a következők:

Páris és London véleménye

Párizs, szeptember 6. A Petit Parisien szerint kérdéses, hogy a csütörtökön tartandó újabb francia államtanács dönthet-e a német jégvőkre adandó francia válasz kérdésében, mert aligha fognak ez időpontig beérkezni a lausannei egyezmény szignatárius hatalmaitól azok a válszok, amelyeket a francia kormány a német igények tekintetében állásfoglalásuk ügyében kért. A lap valószínűnek tartja, hogy a német példa nyomán Németország volt fegyvertársai is fel fogják vetni a részükre is biztosítandó fegy

Az olaszok fenntartása

Róma, szeptember 6. Az olasz kormány felfogása szerint Németországnak kétség kívül joga van ahhoz, hogy a fegyverkezés terén fennálló másodranguságnak megszüntetését kívánhassa. Római hivatalos körökben helyesnek tartanak, ha a problémát a hatalmak Genfben beszélnek meg, ahol néhány héten belül ugyanis össze fog ülni a leszerelési világkonferencia elnöksége s néhány bizottsága.

Berlin, szeptember 6. Az esseni katolikus-hét elmúltával a centrum és a nemzeti szociálisták újra folytatják tárgyalásaikat.

Papen kancellár ma fogadta az acélszakosok birodalmi vezetőségét, majd bemutatott a kancellárnak a saar-vidéki Stahlhelm Berlinbe küldött delegációját.

Ma közzétették a Papen kancellár műsteri beszédében bejelentett birodalmi gazdasági programot felölölő elnöki szük ségrendeletet.

Berlin, szeptember 6. Hindenburg elnök szombaton fogadni fogja Göringet és a birodalmi gyűlés elnökségét. A birodalmi gyűlést szeptember 12-re hívják össze Papen kormánynyilatkozatának meghallgatására.

Olaszországban leszállították a betétek kamatlábát. Rómából jelentik: Az olasz pénzügyetnek a látra szóló követelések kamatlábát október 1-től 2 százalékra, a lekötött betéteket 4 százalékra csökkentik.

valamelyes vérkeringést a mezőgazdák szabadabbá váló pénze?

Az elmúlt esztendő tapasztalatai azt mutatják, hogy nem.

Lehet, hogy a falvakon az atmoszféra nyugodtabb lett.

Am annál teresebb a légkör a városokban, amelyek keservesen cipelik nemcsak

a maguk nemkonvertált tartozásainak, hanem a mezőgazdasági tartozások konvertálásának terhére is.

Ha a kormány tovább menti a falut, menthetetlenül elpusztul a város.

Ha pusztulni hagyja a várost, ez magával kell hogy ragadja a falut is.

Hol itt az arany középut?

VILAG TÜKRÉ

Európa államai tömörüljétek

Irta Henry de Jouvenel, a francia szenátus tagja

Soha még kedvezőbb csillagzat alatt konferencia nem kezdte meg munkáját, mint az ottavai konferencia. Minden jó tündér ott állott a bölcsőjénél és olyan régi ellenfelek, mint Macdonald és Baldwin kibékültek, csak azért, hogy könnyebbé tegyék a tárgyalások menetét. Bénnett a kanadai miniszterelnök épp úgy dolgozott a konferencia összehívásán, mint a szabadkereskedelem ellenes angol kormány. A birodalmi preferenciák dogmája egyformán szent nek látszott Anglia és a miniumok előtt. A konferencián résztvevő népek érdekei közös cél felé haladtak, a brit világbirodalom gazdasági egysége felé.

Ma épp olyan tulzás volna az ottavai konferencia kudarcáról beszélni, mint a sikeréről. Másrészt, ha Anglia és a saját dominiumai közötti tárgyalások ilyen kiábrándító eredményre vezettek, akkor milyen nehézségeket kell várunk azon a konferencián, amelyet a világ gazdasági konferenciájának neveznek, melynek résztvevői nincsenek éppen a tökéletes harmóniában egymással, sőt ellentétes érdekeket képviselnek.

Szinte felmerül az a gondolat, hogy fel kell hagyni a konferenciákkal. Ez nem volna a legjobb megoldás, de talán meg kellene próbálni más alapra helyezni őket.

Eddig a konferenciák mindig a vég-szerek okokkal foglalkoztak. A vámrendszerek kezdetét jelenti a termelési zűrzavarnak. Sokban inkább azt lehetne mondani, hogy ennek a zavaros állapotnak a következményei. A tárgyalások annál nehezebbek, minél többen vesznek részt rajtuk és minél több az az ellentétes érdek, amely ezeken a tárgyalásokon érvényesülni igyekszik. Híszon elengedő ennek bizonyítására az a tény, hogy minden nap nehezebb az egyszerű „több kedvezmény“ klauzula alkalmazása. Mostanában mindig arra szólítják fel a népeket, hogy rombolják le azokat a falakat, amelyeket védelmükre építettek. Okosabb volna arra hivni fel őket, hogy közös munkával teremtsék meg a módokat és a lehetőségeket, amelyek segítségével egymás között az összeköttetést fenttarthassák. Az összeköttetések után épp úgy vágyakoznak a népek, mint ahogy természetesen vágyakoznak a védelem után. A vasut, a hajózás, a léghajózás, a kartellek és az egész hitelrendszer a nemzetközi összeköttetések kiépítésére törekcsenek és mindez inkább teremti meg a gazdagodást, mint a vámok. Eppen ez a gazdaság van most veszedelemben. A világgazdasági konferenciák első feladata az legyen, hogy ezen a ponton rendet teremtsen. Az erős koncentrációju nagyipar a kormányok támogatása nélkül is tud szervezkedni, mert a kartellek megvédik a vámháboruk ellen. A szervezetlen termelést, amely első sorban mezőgazdasági termelés, azonban az államnak kell erősíteni. Épp úgy mint ahogy a hajózást és a léghajózást, amelyek bizonyos tekintetben politikai jellegűek, az államok már eddig is támogatják. A termelésnek ezen a terén csak a kormányok kartellek érvényesülhet. Azt hisszük, a közlekedési eszközök internacionalizálása volna az első és legszükségesebb lépés. A világ ránehezedik a vasutakra, a hajózási vállalatokra csak azért, hogy a versengést tovább fenntarthatassák ahelyett hogy közös munkával csökkentenék a kiadásokat és

megszüntetnék a versengés okozta és veszedelmes surlódási lehetőségeket.

Egyetlen államnak sincsen zártranzsport politikája. Nem is volna lehetséges, mert hiszen az állam határain véget ér a transportpolitika. Másrészt nemzetközi közlekedési politikát csak helyes nemzetközi hitelpolitikával lehet teremteni. Az államok pénzügyi szolidaritása már jelentkezik, de csak, amikor baj van, a végső esetekben. Ha Magyarország, vagy Ausztria fizetékép-telen lesz, vagy ha Németország össze-roskad adósságainak terhe alatt, vagy ha lezuhan az angol font szóval mindig e lyankor, amikor már késő van. Jelenlegi gazdasági rendünkben nem ismerünk olyan eszközt, amely védelmet nyújtana a pénzügyi valutáris és gazdasági kockázatokkal szemben. Roger Alheine legutóbb igen érdekes tervezetet dolgozott ki egy olyan intézmény létesítésére, amely valamennyi állam közös és szolidáris kezességvállalása mellett biztosítaná az európai hitelt. Ez a hitelbiztosítás a gazdasági lehetőségeket megszervezné, a termelési programokat összeegyeztetné és valóságos hitelrendőrséget alkotna, amely az egyes nemzetek közötti hitelnyújtások tekintetében a viszontbiztosítás elvét valósítaná meg. Alheine ennek a gondolatnak a megvalósítását azt várja, hogy a megakadt pénzforgalom újra megelevenedjék és lehetővé váljon nagy beruházások finanszírozása és az európai pénzügyi helyzet teljes szanálása.

Ez a terv mindenesetre nagyon bátor és nagyon újszerű, de ugyanolyan gondolat az alapja, mint a legújabb amerikai kezdeményezéseké, amelyek a „Rekonstrukcion Finance Corporation” és „Commodities Credit Corporation” intézményeiben megnyilvánulna. Ezzel akarják az arany felhalmozását, tehát a termelésből való kikapcsolódását megakadályozni, ezzel a karjával a nagy árukészleteket elhelyezni és ezzel akarják a nyersanyagvásárlásokat újra eleve-nebb tempóba vinni. A lényege ezeknek a terveknek az, hogy a biztosítást és a hitelt egybekapcsolják és így a modern gazdasági élet két pórusa között megteremtik a kapcsolatot.

A világgazdasági konferenciának tehát nem szabad vámkonferenciának lenni. Arra kell törekednie, hogy internacionalizálja a termelést, a közlekedést és a hitelt. Az a kérdés, hogy az állam, mint munkaadó és munkael-lenőrző olyan intelligens-e, mint a többi nagy munkaadó, akik mihelyt rájöttek arra, hogy a versengés csökkenteni kere-setüket, a meddő és káros versengést feladva egymás között szövetséget köt-tek. Ami eddig az egyes vállalkozók érdeke volt, az most a közösség érdeke. Az a kérdés, hogy felismerik-e a világ sorsának intézői ezt a közös érdeket.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELEKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Ismét kapható:
Ganz Ábrahámné
Kóser
szakácskönyve

Leszállított ára:
Lei 180

Kapható az UJ KELET könyvosz-tályában, a pénz előzetes beküldésé-vel, vagy utánvétellel

Egy holland hajó matrózai fel-lázadtak a nyílt tengeren

London, szept. 6. Az Evening News közli, hogy a hollandiai kikötői és hajós-sztrájk miatt holland óceánjárók szikratávirati utasításokat kaptak utasaik francia kikötőkben való kihajó-zására és a hollandiai kikötők kerülésé-vel angliai kikötőkbe befutásra. Egyik Amerikából utban levő óceánjárón a kapitány a francia part közelében végre

akarta hajtani az utasítást, de a hajó legénysége ellenszegült a parancsnak s fogságra vetette kapitányát. Az utasok így nem szállhattak parira Franciaor-szágból s valószínű, hogy a hajót, a melyről a zendülés óta hír nem érkezett hollandiai kikötőbe fogják bekormá-nyozni.

Százezrek pusztulnak éhen Mandzsuriában az árvíz miatt

A mandzsú-kormány a nagyhatalmak segítségét akarja igénybe-venni az éhínség miatt

London, szept. 6. Mandzsuriában az árvizek okozta károk körülbelül felét teszik ki az ország normális kiviteli feleslegének. Repülőgépekről megfigyel ték, hogy még most is óriási területek állanak víz alatt, úgyhogy csak a dom-bok tetői látszanak ki az árvízből. A hajléktalanok számát több mint egy millióra becsülik. Az árterületek lakos-sága éhínség előtt áll s alig van segít-ség részükre. A bandák száma a haj-

léktalanok egy részével is megnövekedett. A Daily Express távirata szerint a legnagyobb károkat az áradás a Char bin—Tsitsikar—Taonan termékeny és sűrűn lakott háromszögben okozta, a hol az idej mezőgazdasági termés telje-sen megsemmisült. A mandzsúriai kor-mány a nagyhatalmak segítségét sze-retné igénybe venni, hogy százezrekre me-nő inségest az éhhaláltól megment-hessen.

Harmincmillió hadsereget szervez Kína

A nankingi kormány be akarja vezetni az általános védkötelezettséget

London, szeptember 6. Nankingi je-lentések szerint a kínai kormány elha-tározta, hogy bevezeti az általános véd-erőkötelezettséget. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már a minisztertanács előtt fekszik, úgy, hogy annak elfogadása és életbeléptetése már csak rövid idő kérdése. Az ujoncozást olasz min-tára akarják végrehajtani oly módon, hogy az ország egész fegyverfogható férfilakossága a hadsereg kötelékébe

tartoznék. Az angol lapok számítása szerint ab-ban az esetben, ha a kínai kormány megvalósítaná ezt a tervét. Kínának lesz az egész világon a legnagyobb had-serege, mert a haderő harmincmillió főnyi tartalékkal fog rendelkezni, még akkor is, ha az ujoncozások alkalmával a katonaköteleseknek csak tíz százalé-kát sorozzák be.

Rist a kereső családtagok egy-séges megadóztatását javasolja

Gyakorlatilag teljesen kivihetetlen a külföldi szakértő terve

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. Rist második jelentésének van egy pontja, mely igen sok ellenvetést váltott ki s amelyet igen bizarrnak találnak azok, akik apróra tanulmányozták Rist em-lékiratát.

A szakértő professzor szerint a globá-lis adókat nem a család fő jövedelme után kellene megállapítani a jövőben, hanem a család összes tagjainak jövedelmét ki-tevő összeg után. Vagyis nem azt néznék, hogy mennyi a család fő jövedelme, ha-nem a globális adó kivetésénél össze kell adni az egész család jövedelmét és ez ősz-szeg volna alapja a globális adónak.

A Rist-jelentés ettől az újszerű globá-lis adó kivetéstől azt várja, hogy a globá-lis adó kulcsát le lehetne szállítani. Viszont a hazai szakértők szerint és meg a laikusok szerint is, Ristnek ez a javaslata csak látszólag igazságos, a mi viszonyaink mellett, amelyekben kétség-telenül szakértők vagyunk valamennyire, a Rist-féle indítvány óriási igazságtalan-ságoknak lehet szülőjévé.

Mert mi történik egy családban, ahol év elején még az egész család keres, év-közben pedig leépítették a családnak há-rom keresőjét és ami sokkal gyakoribb nálunk, mintahogy azt Rist gondolja. Az történik ilyen esetben, hogy a globális adó kivetése miatt azonnal új eljárást kellene indítani, de hogy a gyakorlat-ban ez nem történne meg, hogy a gya-korlatban a leírása az adónak szinte át-hághatatlan nehézségekbe ütközik, azt

mi sokkal jobban tudjuk Ristnél. Ha a kereskedők valamelyike meghal, vagy meghal a családfő, minimális kereset marad, egész biztos, hogy a globális adó leírása nem követné azonnal, sőt automa-tikusan a bejelentéssel a katasztrófát. Elméletben természetesen Ristnek tel-jesen igaza van, sajnos azonban, a pro-fesszor elmélete csak katedraigazság. A valóságban, a gyakorlatban teljességgel igazságtalan adózás lenne belőle a mai globálisnál is igazságtalanabb és elvisel-hetlenebb.

— Angliában sztrájkbaléptek az au-tóbuszsoffőrök. Londonból jelentik: Az autóbuszsoffőrök és más autóbuszalkal-mazottak sztrájkba léptek. A villamos-vasutak és a földalatti vasut alkalmazot-tai eddig nem csatlakoztak a sztrájkhoz. A munkabeszüntetés oka bérdifferenciák.

— Jimmy Walker újra jelölteti magát. Newyorkból jelentik: Jimmy Walker new-yorki főpolgármesternek, akit az ellene emelt megvesztegetési vádak miatt Roo-sevelt newyorki főkörmányzó fel akart függeszteni állásától, de a főpolgár-mestert ezt megelőző lemondott, sok hive van a Tammany Hallban, az amerikai de-mokrata párt newyorki szervezetében. Newyorkban lehetségesnek tartják, hogy a Tammany Hall most kettészakad a Wal-ker-ügy miatt. A főpolgármesterválasz-tás Newyorkban november 8-án lesz s Walker elhatározta, hogy újra jelölteti magát.

Anilin-festékek

orig. I. G. Farbenindustrie (vorm. Meister-Lucius) gyártmányok nagybani eladása.

Ullmann József & Fla
Vegyiaúru Import Oradea. Telefon 677.

Dr. Róth Dezsőné a WIZO Palesztina-centrikus be-állítottságáról

Cluj-Kolozsvár, szept. 6. Nem túlzás, de komoly valósága az erdélyi cionista mozgalomnak, hogy ma cionista asszo-nyaink, illetve a WIZO képezi az er-délyi cionizmus leghatalmasabb erőssé-gét és míg a többi csoportokban, úgy a Zs. N. Sz.-ben, mint az ifjusági sz-vezetekben, még csak kezdetleges vaj-vezetés, de a Palesztina-centrikus gondolat elő-térbehelyezése, addig a WIZO aktíve és közvetlenül tudta megvalósítani az országépítésbe való direkt bekapcsoló-dását. Egyesek kifogásolják is a WIZO-nak eme egyoldalú Palesztina-centrikus beállítottságát, végeredményben azon-ban ez az az ut, amelyet minden cion-ista alakulatnak ma keresnie kell: köz-vetlenül részesévé lenni a zsidó ország-építésnek.

Dr. Roth Dezsőné, az erdélyi WIZO illusztris elnöknője, aki résztvett a WIZO világszövetség végrehajtó bizottsá-gának legutóbbi councilján, teljes hat-rozottsággal hirdeti ezt a programot, illetve a közvetlen országépítő munká-nak prioritását minden lokális cionista tevékenységgel szemben.

— Az én ideálom — mondotta — Palesztina és épen a councilon győződ-tem meg róla, hogy az ország felépíté-sét nem csak meg kell, de meg is lehet valósítanunk. Minden tevékenységünk homlokterében magának az épülő or-szágnak, a zsidó kolonizációnak kell ál-lania. A WIZO most 1200 leány elhe-lyezését, kiképzését és munkába való állítását tette közvetlen feladatává és ebben hathatós részt vállalt magára az erdélyi WIZO is.

— A neszcionai leányfarm, amely mintaszerű ebben a tekintetben, a ré-gáti WIZO pompás alkotását képezi és annak fenntartásában és fejlesztésében ugyancsak aktív részt vesz az erdélyi WIZO. Sokan neheztelik, hogy százszá-zalékosan a Palesztina-munkára állítot-tuk be szervezetünk apparátusát, ez azonban természetesen találjuk ma, amikor minden újabb pozíció és védpor-tkiépítése döntő jelentőséggel bír az or-szág egyetemes fejlődésére és minde-más feladatot, ami közvetett cionist-munkát jelent, másodlapra kell helye-szünk a gyakorlati országépítéssel szem-ben.

Ez az álláspont, amelyet dr. Roth Dezsőné e néhány szóba sűrített, ma egyre erősebben tör utat magának az egész cionista mozgalomban és hogy ezt a határozott és céltudatos Palesztina-centrikus beállítottságot épen a WIZO váltotta produktív tetté Erdély-ben, ez egymagában is megjelöli azt a vezetőhelyet cionista asszonyaink szá-mára, amelyet ma az erdélyi cionist-musban a WIZON keresztül elfogla-lnak. És ha objektíve szemlélődünk or-szágrészünk cionista mozgalma fölöt-akkor nyilvánvaló lesz, hogy a cionist-asszonyok teljesítménye jóval megelő-za a férfiakét. Ami a többi szervezeti aránylagos gyengeségével is magyaráz-ható, de ami semmi esetre sem vonja a WIZO valóban produktív építőmú-kájának nagy értékéből.

A legolcsóbb magyar lexikon a

Genius Kis Lexikon

mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 cikket, 800 ábrát, 64 műmellékletet ta-lalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 helyett 120 lej fűzve, 150 lej egész szonba kötve. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó költség (20 lej) előzetes beküldésé-vel (bélyegben is) vagy utánvétellel.

A po

Bucure
válaszfel
áradatna
Több mi
órát. A
irtak oss
hétig on
iatokat.
Hó lejt
parlame
böző nyo
Ugyan

Három
ment na
Felszólal
2 ujliber
gisták, z
magyarol
ták. Mé
olyan, ak
Argetoia
lescu. A
névben.
Volt o
beszélte.
Robu

„A há
szág bel
ság. (Ez
vérző s
híntett.
behódol
a zsidók
lására t
a rágaln
Es am
mére sie
magát, e
népet, e
Az öt
tiltakozó
seket, a
millió le
Tumultu
zisták, s
A két c
emelked
elkerülh
felfügge
felzaklat
Kvesztor
gukat. N
délyek.
Robu ke
nemsoká
jelenet.

Alig
Neculce
meg hur
lett meg
függetle
ilyen lei
dus, fek
Homloká
Állítólag
a forra
miért be
Nyolcv
Uj vála
olyant,
képvisele
— Mi
nehéz l
recébe z
tribünör
gen szak
nem má
Tehát j
azoknak
Majd

Alig
Neculce
meg hur
lett meg
függetle
ilyen lei
dus, fek
Homloká
Állítólag
a forra
miért be
Nyolcv
Uj vála
olyant,
képvisele
— Mi
nehéz l
recébe z
tribünör
gen szak
nem má
Tehát j
azoknak
Majd

Alig
Neculce
meg hur
lett meg
függetle
ilyen lei
dus, fek
Homloká
Állítólag
a forra
miért be
Nyolcv
Uj vála
olyant,
képvisele
— Mi
nehéz l
recébe z
tribünör
gen szak
nem má
Tehát j
azoknak
Majd

Alig
Neculce
meg hur
lett meg
függetle
ilyen lei
dus, fek
Homloká
Állítólag
a forra
miért be
Nyolcv
Uj vála
olyant,
képvisele
— Mi
nehéz l
recébe z
tribünör
gen szak
nem má
Tehát j
azoknak
Majd

Alig
Neculce
meg hur
lett meg
függetle
ilyen lei
dus, fek
Homloká
Állítólag
a forra
miért be
Nyolcv
Uj vála
olyant,
képvisele
— Mi
nehéz l
recébe z
tribünör
gen szak
nem má
Tehát j
azoknak
Majd

Mit kaptak az adófizetők hatmillió lejért a parlamenttől

A parlament az egyetlen hely, ahol mindenki kibeszélheti magát. Néhány szemelvény a felirati vita szóáradatából

Hány millióba került az államnak Robu zsidózása

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. A választásfelirati vita befejeződött. A szóáradatnak vége. Három hétig tartott. Több mint 30 szónok beszélt, közel 60 éret. A gyorsírók legalább 1400 oldalt írtak össze. A Monitorul Oficial három hétig ontotta a szebbnél-szebb szónoklatokat. És a kincstár legalább négy millió lejért fizetett ki képviselői napidijakra, parlamenti tisztviselők fizetésére, különböző nyomtatványokra, világításra, stb. Ugyanezek az adatok alkalmazhatók

némi különbséggel a szenátusra is. Ha csak az ötven százalékát számítjuk a fenti összegeknek, hatmillió lejbe került az államnak a felirati vita.

A jámbor adóalany, akinek nem adott meg az alkotmányos parlamentáriszmus magas tudományában kellő jártaságra szert tenni és a különböző viták utvesztőjében biztos tájékozottságot szerezni, joggal teheti fel a kérdést: Mi célja van ennek a sok beszédnek?

Kik beszéltek a hat millióért?

Három héten keresztül volt a parlament napirendjén a választásfelirati vita. Felszólalt 6 kormánypárti, 3 öliberális, 2 ujliberális, 4 lupista, szocialisták, gogisták, zsidók, averescanusok, cuzisták, magyarok, németek, vasgárdisták, jorgisták. Még egy ukrán is felszólalt. Volt olyan, aki saját nevében szólalt fel, mint Argetoianu, vagy a szenátusban Manolescu. Az egyházak nevében, a hadsereg nevében.

Volt olyan szónok, aki két ülést végigbeszélt.

Robut például, Cuzának az alvezérét, a

Mit kapott az adófizető a pénzéért

„A háboru után felütötte fejét az ország belsejében egy új ellenség: a zsidóság. (Ezt ő így mondja: jidovimea). Még vérző sebeinkre ez az átkozott faj sőt hintett. Mialatt Bukovinában a németek behódolnak és lojalis polgárokká válnak, a zsidók tovább is országunk szétarabolására törekednek. A zsidónak mestersége a rágalmaszás.”

És amikor egy többségi a zsidók védelmére siet, így folytatja: „Nem szégyelli magát, a zsidót védeni, ezt a sópredék népet, ezeket a degeneráltakat.”

Az öt zsidó képviselő magából kikelve tiltakozik. Visszaautasítják a durva sértéseket, amelyek az országnak közel egymillió lelket számláló lakosságát érintik. Tumultus támad. Az egyik oldalon a cuzisták, szembe velük a zsidók kis tábora. A két csoport egymás felé indul. Öklök emelkednek a magasba. Ugyilátszik, hogy elkerülhetetlen az összecsapás. Az elnök felüggesszi az ülést. A Ház kupolaterme felzaklatott hangyabolyhoz hasonlítható. Kvesztörök, szocialisták vetik közbe magukat. Nagynehezen megnyugodnak a kedélyek. A túlfűtött atmoszféra lehiggad. Robu kezdheti előlről öklendezéseit, hogy nemsokára újra megismétlődjék az előbbi jelenet.

Az energeto szociológia?

Alig mulik el 24 óra és a tribünön Neculcea, a vasgárdista ezredes tartja meg humoros debütjét. Mint vasgárdista lett megválasztva, de ime kiderül, hogy ő független. Félelmetes külsejű ember. Ilyen lehetett neandervölgyi ősrünk. Haja dúsz, fekete fürtökben a válláig omlik. Homlokát mély forradás hasítja végig. Állítólag baltától származik. Talán ezzel a forradással magyarázható meg, hogy miért beszél úgy, ahogyan beszél:

Nyolcvan százalékos konverziót követel. Új választói törvényt. Természetesen olyant, hogy a neculceák a jövőben is képviselők lehessenek.

— Mi a nép — ismétli folyton, amint nehéz lépteivel bőszen, úgy, mint ketracéba zárt oroszlan — megy ide-oda a tribünön. — Mi a nép tiltakozunk az idegen szakértők ellen, akiknek megérkezése nem más, mint arculütése az országnak... Tehát jaj nekik, ha jönnek és balta jár azoknak, akik idehozzák őket.

Majd így folytatja furcsán felépített

kamarának este 10 óráig kellett hallgatnia, nehogy beszéde a következő napirendet is lefoglalja. Négy óra keresztül rázta a képviselőház színe előtt öklét; négy óra keresztül öklendezte magából a bornírtaságot, a közpéri antiszemizmus elcsépelet frázisait és főnökének, Cuzának közgazdasági elméleteit.

Es másnap az adóval nyomorúságra ítélte, jámbor zsidó adóalany megdöbbenve olvashatta a lapokban, hogy az ő pénzéből is fentartott országházban ilyenmilyet mondhattak:

beszédét:

— A nép harci terve a kozmikus-energia törvényeire és ennek leányaira, az élet, a progresszió és az energeto-szocialis törvényekre támaszkodik. Tervünk vezető fonala a munkatörvény, a vér törvénye és az ősi föld törvénye. Távlatbi tervünk a nép perpetuálása, annak megemésítése által, vagyis meg nem határozott távlatokba való tökéletesítése a fajnak, az energeto szociológia által diktált törvények alapján.

Es végül: A népet nem vezethetik csak azok, akik ötdíziglgen be tudják bizonyítani, hogy ereikben tiszta román vér csörgedez...

Igy szerzett a bős Neculcea 3 óras derűs parlamenti szórakozást az elernyedtt, fáradtt, beszédekkel agyonsanyargatott képviselőknek.

Hudita végre kibeszéli magát

Vagy vegyük Hudita tanár urat, a lupisták kivételes tehetségű leaderét. Fiatalt, de a tudományoktól már kopasz feje bizonyosan nagy műveltséget rejt magába. Ez a kiváló szociológus azonban, ugyilátszik, nem talált sohasem nagy megértésre az emberek között. A szocialista pártnak volt tagja. De ott soha nem juthatott szóhoz szegény. Az egyetem, ugyilátszik, azért nincs alkalma teóriáit elmondani, mert diákjai elkerülik előadásait. A kiszámíthatatlan sors azonban úgy akarta, hogy dr. Lupu segítségével bejusson a parlamentbe.

Végre! Végre egy hely, ahol lehet beszélni, sokat és mindent. Végre szegény Hudita is kibeszélhette magát. Két ülést beszélt át. És elmondotta végre hatalmas szociológiai előadásait. Amellyel talán éppen a doktorátusra készült egykoron szegény jó Hudita professzor.

A cinikus Argetoianu

Argetoianu élceit két óra keresztül kellett hallgatnia a Háznak. Az elmúlt komrány pénz- és belügyminisztere keserű epével mérgezett nyilat mindenkit elérték. Minden szava gunnyal és iróniával volt telítve. Nem védte magát, ellenkezőleg, beismerte, hogy urnalopásokkal szerzett többséget, elismerte, hogy a konverzió katasztrófába döntheti még az országot. Egy a szó szoros értelmében destruktív szellem vetkőzött le, teli cinizmussal, az ország színe előtt. Argetoianu a mazochista gyönyörével leplezte le önmagát. Rátámaszkodott a tribün karfájára. Alig hallhatóan beszélt. A Ház, a tribünök, az újságírók mély csendben figyelték ezt az érdekes embert.

A liberális offenzíva

A liberálisok valóságos haditervet dolgoztak ki. Bratianu Dinu a gyűlölet mély szenvedélyével támadta a nemzeti parasztpárt gazdasági politikáját.

„Loptatok, csődbe kergettétek az országot, megnyuztátok a népet...” hangzottak szájából a vádak. A tribünök füle hallatára milliárdok tűnnek el az ország vagyonából. Ismét felvetődik a három név: Bocu, Boila, Dobrescu, akik ellen talán a világ legraffináltabb rágalomhadjáratát folytatták le Dinu Bratianuék.

Jamandi a kormánypart politikai struktúráját döngeti órákon keresztül. És végül Duca, párhuzamot vonva a liberális és nemzeti parasztpárt között, az előbbi nagy történelmi érdemeit bizonyítja.

A kívénhehdt, foghíjas Cuza négy óra keresztül zsidózott. Mayer Ebner gyakori félbeszakításai és tiltakozásai tarkították zsidó vérel fűszerezett beszédét. Héber citátumait a Ház harsogó derűltséggel fogadta. Mayer Ebner remegő ajkakkal kiáltja tul a lármát:

— Gyalázatos hamisítások!

Természetes, hogy a szavak áradatából nem hiányozhatott a georgisták és a ducisták, a gogisták és az averescanusok kölcsönös szennyes kitergetése sem.

A beszédek végtelennék tűnő szériáját Vaida miniszterelnök fejezte be. A mi-

HASZNOS TUDNI,

hogy Schmidthauer

természetes

Jamandi

keserűvízből felpohárral elegendő, de sok esetben már néhány évökánállal is.

Utastás minden palackhoz mellékelve!

Kapható mindenütt!

niszterelnök nem beszélt a nála megszokott szenvedélyesség hangján. Szellemes, könnyed, igen gyakran derűltséget keltő bemondásaival még legmegátalkodottabb ellenfeleit is megpuhítja.

Egyetlen ellenfelének egyetlen támadásával sem maradt adós.

Az ünnepélyes aktus

No de ennek is vége. A miniszterelnök elhagyja a szószekeket. A többség tapsol, majd a folyosókra tódul, a büffébe.

Pop-Csicsó, az elnök rázza a csengőt. Kétségbeesve kiált le az elnöki emelvényről. Hiszen a három heti vitának legfontosabb aktusa, a választásfelirati javaslat megszavazása következne. Utóvégre a királyi trónbeszédre válaszolni kell és ezt a választ meg is kell szavazni.

— Uraim, csendet! Ez az ünnepélyes aktus ünnepélyes hangulatot követel!

Nagynehezen a szavazás is lezajlik. Az alkotmányos formák betartottak. Ha másra nem, hát arra bizonyosan jó volt, hogy mindenki kedvére kibeszélhesse magát. És nem is került olyan sokba.

Hátszegi Ernő

Zelleis autója 50 méteres mélységbe zuhant

A csodadoktor felesége nyomban szörnyethalt, Zeileis súlyosan megsebesült

Trieszt, szept. 6. Súlyos autóbalesetnek esett áldozatul Zeileis csodadoktor. A házaspár autón az olasz Rivierára utazott, de Monfalcone közelében az autó fékje eltörtött úgy, hogy a soffőr elvesztette az uralmát a gép felett.

Az autó lerohant az országútról és egy ötven méter mélységű szakadékba zuhant. Zeileis súlyosan megsebesült, felesége koponyacsonttörés következté-

ben azonnal meghalt. Zeileis professzor mint ismeretes, a magasfeszültségű árammal történő gyógykezelétes apostola Galspachban, hol szanatóriumot létesített, tizezrével keresték fel a betegek. Zeileist az orvosok kuruzslónak bélyegezték, de ennek ellenére hiveinek száma csak szaporodott. Zeileis autóbalesetének híre Galspachban nagy riadalmat keltett.

A kisenevi városi tanács csatlakozott a Zsidó Párt állampolgársági akciójához

Mi történjék azokkal, akiknek az összeírás alkalmával felebbviteli fórum tagadta meg az állampolgárságot

Kisenev, szept. 6. (Az Uj Kelet tud.)

A kisenevi városi tanács akciót indított az állampolgársági törvény módosítása érdekében. Mint megirtuk, a zsidó parlamenterek többszöri felszólalásának és intervenciójának eredményeképpen az igazságügyminiszter elhatározta, hogy egyszakaszos törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amelyben 1933 január elsőjéig új jelentkezési terminust ad azoknak, kik az állampolgársági listából kimaradtak volna. Ez a javaslat részben, de csak nagyon elenyésző részben orvosolja az egyéni sérelmeket, miután továbbra is fenntartja az 1924-es Marzescu törvény azon sérelmes intézkedéseit, amelyek új jelentkezés esetén is megakadályozzák a polgárok tizezrei számára az állampolgársági listába való felvételt.

A Zsidó Párt képviselői akciót indítottak a parlament elé terjesztendő törvényjavaslat ilyen értelmű kiterjesztésére. A zsidó képviselők akcióját támassza most alá az a memorandum, a melyet a kisenevi városi tanács terjesztett Vaida miniszterelnök és Popovicu igazságügyminiszter elé az állampolgársági törvény módosításával kapcsolatban. A memorandumban kéri, hogy nem az illetékesség, hanem a tényleges ittlakás igazolását kívánják a jelentkezőktől és hogy az állampolgárságra nem az 1918-tól, hanem 1922-től való itt tartozkodás legyen mérvadó. Hason-

lóképen kéri a memorandum, hogy azok akik az első összeírás alkalmával jelentkeztek, de akiket annak idején visszautasítottak, a törvény kihirdetésétől számítot hat hónapon belül ismét kérhessék állampolgárságuk elismerését. Vegyék revízió alá azokat is, akik felebbviteli fórumon veszítették el az állampolgársági jogukat, ha a visszautasítottak új okmányokkal tudják jogosultságukat igazolni. A revíziós kérés fölött hármas bizottság döntson, amelynek elnöke egy delegált bíró, tagjai pedig az egyes primáriák delegátusai voltak.

WELLS H. G.

Minden kötet egész vászonban kötve, gyönyörű papírra nyomtatva, kötetenként 60 lej. 1. Anna Veronika. 2. Az istenek elege. 3. Kipps. 4. A láthatatlan ember. 5 és 6. William Clissold világa. 7. Mr. Polly lázadása. 8. Amikor az üstökös eljön. 9. Egyelőre. 10. Elet és kaland. 11 és 12. Tono Bungay. 13. Mr. Britling. 14. Csodálatos történetek. 15. Az álom. 16. Bealby. 17. Mr. Levisham és a szerelem. 18. A tengeri tündér. 19 és 20. A szenvedélyes barátok. Kapható az Uj Kelet könyvostályában összeg és portóköltés előzetes beküldése utánvétellel.

MARSAY A.

Villany- és vízvezetékszerelési vállalat Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 10.

Mindennemű szerelési munkát a legjuányosabban vállal Terveket és árajánlatokat díjmentesen készít.

A kolozsvári Zsidó Kórház nyilatkozik a Weinbergerné ügyben

Cluj-Kolozsvár, szept. 6. Kaptuk a Zsidó Kórház orvosi karától az alábbi nyilatkozatot:

A kolozsvári Zsidó Kórház orvosi kara és főleg azok, kik a szerencsétlen sorsu Weinbergerné műtétjében részt vettek, kényszerítve érzik magukat, hogy ez ügyben addig is míg a megfelelő vád és orvoshatóságoknál módjukban lesz bebizonyítani igazukat, az eddigi vizsgálat és a boncolási jegyzőkönyv alapján a következő tényeket hozzák a nyilvánosság elé válaszul dr. Heller József nyilatkozatára, amelynek megállapításai az ő orvosi tévedését másokra akarja áthárítani.

„Weinberger Józsefnét dr. Heller József nőorvos kezelte, aki a paciensenél augusztus első hetében méhkaparást végzett és tovább kezelte őt.

Augusztus 20-án átmeneti javulás után a beteg este rosszul lett, amikor is 11 óra tájban Heller dr. megbízásából a család dr. Dóri Bélát is consiliumba hívta, aki Heller dr. azon határozott véleménye folytán, hogy nőgyógyászati megbetegedés nem forog fenn, különböző hasimegbetegedések eshetőségét vetette föl, amelyekből természetesen Heller dr. határozott állásfoglalása folytán nőgyógyászati betegségeket ki kellett zárjon. Heller dr. oly biztos volt negatív nőgyógyászati leletének helyességében, hogy a beteget, mint belgyógyászati kázust dr. Dörinek akarta átadni. Dóri dr. ezt elhárította és kérte, hogy reggel 8 óráig Heller dr. értesítse őt a beteg állapotáról. Augusztus 21-én délelőtt csak 11 óra felé telefonált Heller, hogy semmi különöset nem észlel a betegnél, kinek fájdalmai enyhülöben vannak. Ugyancsak 21-én délelőtt 11 óra után dr. Cotutiu klinikai tanárságát is eljött a beteghez, kit aggasztó tünetek közt talált. Ekkor találkozott dr. Cotutiu Heller dr.-ral a betegágyánál amikor is Heller előtte is kijelentette, hogy a betegnél semmi nőgyógyászati megbetegedést nem talál, amit Cotutiu dr. írásban is igazol. A beteg gyenge szív működését Heller dr. eltávozván, dr. Cotutiu igyekezett mindenképpen javítani, azonban a folyton súlyosbodó állapot láttára az újabban elhívott dr. Dörivel együtt a kezelőorvos, Heller dr. nélkül is kénytelenek voltak saját felelősségükre kórházba szállítani, a környezet óhajának megfelelően a Zsidó Kórházba, ahová a beteg biztos diagnózis nélkül, 1 óra 15 perckor hozatott be, kinek beszállításáról utólag dr. Heller is értesítve lett.

Beteg megvizsgálatván, súlyos belső elvérzés állapított meg, melyet egy próbaszúrás teljes biztonsággal méhen kívüli fogamzás megrepedéséből eredőnek talált. A helyes diagnózis megállapítása után sürgős előkészítés, sterilizálás stb. után dr. Hass sebészorvos és dr. Farkas Tibor kórházi szülés-nőgyógyász megoperálta a beteget, figyelmeztetvén a férjét a nagy rizikóra, amely

a már tulságosan előrehaladott betegségnél műtét folytán előállhat. A műtétnél ugyszólván elvérzett beteget és vérrel felt hasüregre találtak az operatórok. Műtét után sürgősen vértranszfúzióhoz fogtak hozzá az elvesztett vér pótlására, sajnos ennek kezdetekor a beteg szív-

gyengeség folytán meghalt. A halál 2 óra 50 perckor következett be.

A kórház a vádaskodások folytán és a megtörtént méhkaparás szerepének és okának tisztázása céljából kérte a törvényszéki boncolást, melynek eredménye hivatalosan igazolta, hogy a kórház diagnózisa jó volt, műtétje indokolt volt, műtét után semmi vérzés nem történt, a fogamzás megrepedése jóval a műtét előtt bekövetkezett, a beteg órákkal a műtét előtt súlyosan kivérzett és hogy a nőgyógyász 21-én meg kellett, hogy állapítsa már a diagnózist, ami, ha idejében történik, a beteg megmenthető lett volna, továbbá igazolja a boncolás, hogy a műtét idejében a legravurosbabb techni-

káju operáció is eredménytelen lett volna, végül, hogy semmi oly betegség nem találtatott, amely Heller dr. méhkaparását indokolta tette volna.

Mindezek alapján a tanárság nyilatkozata napnál világosabban bizonyítja, Heller dr. tévedését, amely sajnos helyrehozhatatlan következménnyel járt.

Egyébként a kórház vezetősége közzismert és műtői oklevéllel bíró operatóroknak bármikor megengedi a kórházban műtét végzését, de csak ezeknek engedheti meg felelőssége tudatában.

Eddig a nyilatkozat, Minthogy az ügy illetékes fórumok előtt van, mindaddig, amíg végleges döntés nem történt, az esettel nem kívánunk foglalkozni.

Kevés eredménnyel biztat a stressai konferencia

Senkinek sincs pozitív programja a válság megoldására

Valószínűleg új konferenciákat fog szülni a stressai konferencia

Róma, szeptember 6. Az északolaszországi Stresában a lausannei egyezmény negyedik cikkelyének rendelkezéseire képest ma délután összeült Georges Bonnet volt francia kereskedelmi miniszter elnöklété alatt az a gazdasági konferencia, amelynek feladata a közép- és kelet-európai államok gazdasági helyzetének vizsgálata s a krízis orvoslási módjainak megállapítása. A konferencián Anglia, Francia, Német és Olaszország delegáltjain kívül résztvesznek a hat érdekelt dunai állam: Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Jugoszlávia és Bulgária kormány megbízottain kívül Svájc, Hollandia, Belgium, Lengyel és Görögország delegátusai is. Délelőtt a dunai agrárállamok több ízben is összeültek tárgyalásra abból a célból, hogy a konferencián vállalandó közös programban állapodjanak meg.

Délután a megnyitón Bonnet elnök a delegátusok üdvözlése után bejelentette, hogy a konferencián Lettország is részt ohajtana venni. Több delegáció ellenzésére Lettországnak csak annyi engedélyt tettek, hogy megfigyelővel képviseltesse magát az értekezlet plenáris tárgyalásain. Bonnet a határozat után elmondotta megnyitói beszédét, amelyben mindenekelőtt köszönetet mondott Macdonaldnak a Közép- és Kelet-Európa érdekében álló konferencia felvetett eszméjéért, majd ismertette a dunai országok válságos gazdasági helyzetét s hangoztatta az erőteljes rendszabályok szükségességét. Bonnet szerint a dunai országokat nem szabad különálló gazdasági egységnek tekinteni, hanem az egész Duna-medencét nagy gazdasági egységként kell felfogni.

A konferenciának pozitív eredményeket kell felmutatnia a dunai államok gazdasági megsegítése terén, mert különben katasztrofális helyzet állhatna elő s az értekezlet sikertelensége ezenfelül a világgazdasági konferencia eredményességét a legkomolyabban veszélyeztetné. Az értekezlet legközelebbi plenáris ülése holnap délelőtt 10 órakor kezdődik a gazdasági krízis orvoslási módjai feletti általános vitával.

A francia kormánynak nincs pozitív programja a válság megoldására

Párizs, szeptember 6. Politikai és gazdasági körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a stressai konferencia vitájára. Általános az a meggyőződés, hogy Európa szanalása a délkelet-európai gazdasági és pénzügyi helyzet rendezése nélkül nem történhetik meg. Ugy hírlik, hogy a francia kormány nem kíván pozitív programot adni a válság kiküszöbölésére és az érdekelt államoktól várja, hogy a plénum elől vigyék bajaikat s terjesszenek elő javaslatokat afelől, miként gondolják nézetük szerint a helyzet gyógyulását elősegíthetni. A konferencia tehát nem a Tardieu-terv vagy hasonló elgondolás realizálása alapján készíti elő a válság enyhítését, mert hiszen a mostani konferencián Svájc, Hollandia, Belgium is képviselve vannak, amelyek a Tardieu-féle sítésének segítségével.

Nehéz a megegyezés

Róma, szeptember 6. Az olasz lapok szerint Stresa csak úgy érhetne el eredményt, ha a délkelet-európai agrárállamok gabonafeleslegéseiket elhelyezhetik s ezzel ezekben az országokban a vásárlóerő fokozható lesz. A kilátások nem a legked-

vezőbbek. Franciaország ezévi buza-termése éppen fedezi a szükségletet, Anglia pedig az ottawai határozatokhoz képest preferenciális koncepciónak a való életbe való átültetésénél nem kerülhetek volna szóba.

A francia sajtó feltétlenül eredményt követel Stresától

A lapok kiemelik a stressai konferencia fontosságát s hangoztatják annak szükségességét, hogy a nemzetközi megértés és együttműködés szelleme legyen urrá az értekezleten, különben az egész világ közvéleményét csalódás, Európát a válság kimélyülése s a világgazdasági konferenciát elege eredménytelenség fogja érni. Kétségtelen, hogy a hatalmas képviselőinek minden igyekezete arra irányul, hogy döntő lökést adjanak a káoszól kiszabadulni törekvő érdekelt délkelet-európai államoknak.

A konferencia bizottságai tárgyalni fogják a kötétt devizagazdálkodás megszüntetésének lehetőségeit, a délkelet-európai államok egymásközti kereskedelmi kapcsolatainak fellendítését s az agrártermékek áresése megállapítását a gabona előnyös elosztásának s az export kiszélesztésére, hogy a káoszól kiszabadulni törekvő európai kontinentális államok részére adandó vámpreferenciákhoz. Az agrárországok

piaca így most összeszűkül s csak Németország és Olaszország jöhetnek számításba. Nehezíti a megegyezés lehetőségét az a körülmény, hogy a németországi és az olaszországi gabonahelyezési lehetőségek mellett a fokozódó vásárlóképeségben Franciaország és Anglia ipari is osztozkodnának, pedig a két hatalom ellenszolgáltatás nélkül juthatna az ipari export növekedéséhez.

Az olaszok szkeptikusok

Nem lehet tudni, hogyan fog sikerülni a pénzügyi támogatás tekintetében is megegyezésre jutni. Anglia ugyanis azon az állásponton van, hogy a mai hitelviszonyok mellett céltalan új rövidlejáratú kölcsönök folyósítása tekintettel arra, hogy tulajgorsán elhasználnak s végeredményben hozzájárulnak a válság kiéleződéséhez. A hitelező államok hirtelen arra sem hajlandók, hogy az eddig kibocsátott kölcsönök kamatterheit csökkentsék. Összefoglalva, Stresa aligha hozhatja meg Közép- és Kelet-Európának a várva-várt gyors segítséget.

Olasz politikai és gazdasági körökben szkeptikusan fogadják Bonnet, a konferencia elnökének azt a kijelentését, hogy ez az értekezlet nem fog újabb konferenciát szülni, hanem életre hívni akaratából eredményekkel fogja megajándékozni Európát.

KÖZGAZDASÁG

Romániában több egyenes adót fizetnek, mint más európai államokban állapítja meg Rist

Hogyan képzeli a francia szakértő az adókövetés és behajtás ujjaszervezését

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. (Az Uj Kelet tud.) Röviden beszámoltunk arról, hogy Charles Rist legutóbbi jelentésében az adókövető rendszer módosítását követelte a kormánytól. Az érdekes jelentés idevonatkozó konkluziói szóról-szóra a következőképpen hangzanak:

„A megadott elvek alapján fokozatosan meg kell valósítani a pénzügyigazgatási szolgálat reorganizálását. Különösképpen sürgősnek látszanak a következő intézkedések:

1. Az adómegállapító és az adóbehajtó szervek egymástól való elválasztása.

2. Az adókövetés és az adóbehajtás ellenőrzésének megszervezése.

Mihelyst a költségvetési bevételek ezt megengedik a fenti két reformot ki kell egészíteni a tisztviselői fizetések megjavításával. Azok az emberek, akiknek munkájára támaszkodik az állami szolgálatok egész működése, olyan fizetést kell kapjanak, amely biztosítja a nekik és családjaiknak a nyugodt megélhetést. A hatóságoknak egyébként is szükségük van arra, hogy képzett és becsületet tisztviselői kar fölött rendelkezzenek.

az egyenesadók az összebevételek 33 százalékát tették ki. Ez a százalék jóval nagyobb, mint más országokban, ami nem azt jelenti, hogy csak az egyenes adók kivetése és behajtása történik korrekt módon, hanem azt, hogy az indirekt adók behajtásának módján sok javítani való van.

Egy millió márká az ólomkartell deficitje. Berlinből jelentik: A megszünt Blewa ólomkartell tartozásai meghaladják az egymillió márkát.

Csökken Európa cukortermelése. Prágából jelentik: Európa cukortermelése 7 millió 583 ezer tonna. A jövő termelési évre 7 millió 398 ezer tonna termelés várható. A legnagyobb arányú a csökkenés Csehszlovákiában, ahol az elmúlt termelés évi 810 ezer tonnáról 670 ezer tonnára csökkent. — Bécsi jelentés szerint megszüntették a répacukor importjának engedélyzését, mert a belföldi termelés fedezi a szükségletet.

A newyorki tőzsdén tovább tart a hossa. Newyorkból jelentik: A tőzsdén folytatódott a hosszmozgalm. A kereslet sok értékpapírban olyan élénk volt, hogy nem is lehetett kellően kielégíteni. A zárásakor az értékek tíz százalékig terjedő áremelkedést értek el a múlt hét végén jegyzet árfolyamokhoz képest.

Dr. KULCSAR ISTVAN: Bevezetés az individuál pszichológiába

Tartalmi kivonata: Az ősember lélekismerete. — Az egyén, mint célirányította egység. — A szervek fogyatékosága. — A „fiziológias fogyatékoság”. — A fogyatékoság létrejöttének tényezői. — A fogyatékoság-érzés kompenzációja, a személyiség fejlődésvonala. — Az ideges jellem. — A tehetség. — Gyerekkori hibák. — Idegesség és elmebaj. — Elzúllás és bűnözés. — Szexualitás problémája. — A kutura. — Nevelés. — Az idegesség gyógyítása. — Önevelés. — Függelék: Az individuálpszichológia története.

Ára 98 Lei. — Kapható az
UJ KELET könyvosztályában.

Zár alá helyezték Nistor volt liberális miniszter vagyonát és lefoglalták professzori fizetését

Egy meg nem rendezett kiállítás epilógusa elsikkadt hatmillió lejes állami szubvenciával

Cernauti-Csernovic, szept. 6. (Az Uj Kelet tud.) Bár a nemzeti parasztpárt a liberális gazdálkodás összes büneinek feltárását ígerte, az első nemzeti parasztpárti kormány csak egy-két esetben lépett fel csakugyan azokkal szemben, akik a közpénzekhez hozzányultak. Ilyen kivételes eset volt az a konfliktus is, amely Virgil Madgearu akkori földművelésügyi miniszter és Jon I. Nistor egyetemi tanár, volt közlekedésügyi miniszter és a liberálisok bukovinai vezére között kibörtant.

Egy hatmillió lejes kiutalás története

1926 márciusában, tehát néhány héttel a liberális kormány bukása előtt Nistor hatmillió lejt utaltatott ki a minisztertanács által a Csernovicban rendezendő mezőgazdasági kiállítás céljaira. A kiutalás a földművelésügyi minisztérium nevére ment. A tervezett kiállítás vezetőségének elnöke, érdekes módon, ugyancsak Nistor miniszter volt. Minthogy a kiállítást különböző okok miatt nem rendezték meg, Madgearu, mielőtt a földművelésügyi tárca élére került, azonnal érdeklődni kezdett a hatmillió lej sorsa iránt. S minthogy nem kapott kielégítő választ, Nistor volt minisztert vonta felelősségre. A minisztérium hivatalos kommunikét adott ki, amelyben Madgearu súlyos vádakat emelt Nistor ellen, többek között azt állítva, hogy a hatmilliót könnyelműen nem egészen megbízható bankoknál helyezte el és az összeg kamatait ismeretlen célokra használta fel.

Meg volt, vagy nem volt meg a pénz

Nistor sietett a sajtónak adott nyilatkozatában megcáfolni ezeket a vádakat. A bukovinai liberális vezér kijelentette, hogy a hatmillió lejt, gyümölcsötvetés céljából letétbe helyezte különböző csernovici bankoknál. A kamatokat minden félév lezártával a tőkéhez csatolták és így az összeg hétmillió lejre emelkedett, ami teljes egészében és érintetlenül meg is van.

Az ügy azonban ezzel a nyilatkozattal még nem zárult le. A földművelésügyi minisztérium vizsgálatot rendelt el, amelynek eredményeképpen megállapítás nyert, hogy Nistor a pénzt a következő

bankokban helyezte el: Banca Romaneasca, Producatorul Agricol, Banca Marmarosch, Anglo Bank, Banca Regionala és Banca Meseriasilor, — mind egyik bankban a saját nevére. A fenti bankok közül egyesek csődbe mentek, mások fizetéseképtelenek. A Producatorul Agricol elsőnek omlott össze s magával vitt egymillió 300 ezer lejt a kiállítás pénzből. Következett a Banca Marmarosch, ahol 800 ezer lejt volt elhelyezve. A Banca Regionala és a Banca Meseriasilor olyan súlyos nehézségekkel küzdenek, hogy teljesen képtelenek a kiállítás vezetősége által letétbe helyezett pénzeket visszatéríteni.

A földművelésügyi minisztérium érvelése szerint Nistornak kötelessége lett volna a hatmillió lejt a Banca Nationala letétbe helyezni, a csernovici Primaria számlájára. A liberális vezér ezt kétségbe vonta és arra hivatkozott, hogy a minisztertanács jegyzőkönyvében nincs egyéb mint az, hogy „hatmil-

ió lejes hitel szavaztatik meg a Csernovicban egy helyi bizottság által megrendezendő mezőgazdasági kiállítás céljaira.”

Nistor személyében felelős a hatmillióért

A földművelésügyi minisztérium ezt az érvelést nem vette tudomásul és keresetet indított a meg nem rendezett kiállítás vezetőségének elnöke, Ion Nistor volt miniszter ellen. Az ügy a legfőbb számvevőségi tanács elé került. A tárgyaláson, amelyen Nistor nem jelent meg, a legfőbb számvevőség olyan döntést hozott, amelynek értelmében a hatmillió lejt Nistor személyében felelős. A döntést az igazságszolgáltatási közegek azonnal végrehajtották és bírói zár alá helyezték a volt miniszter egész vagyonát. Nemcsak házát és könyvtárát helyezték zár alá, de lefoglalták egyetemi tanári fizetésének egyharmadát is.

A liberálisok bukovinai vezére politikai áldozatnak tekinti magát. Kijelentette barátai előtt, hogy nem lett volna szabad vele szemben így eljárni, anélkül is inkább, minthogy a legjobb szándékkal volt elítelve és nem láthatta előre, hogy a gazdasági válság következtében szolidnak hitt pénzügyi tanácsok omlanak. Nistor egyelőre felfolyamodást jelentett be a számvevőségi tanács döntése ellen a legfőbb semmitőszékhez, ugyanakkor pedig újrafelvételi kérelmet adott be a legfőbb számvevőségi tanácshoz. Ezzel párhuzamosan Nistor igyekszik a bankoktól visszaszerezni a kiállítás pénzét. Ez az igyekezete meglehetősen nagy nehézségekbe ütközik. A Producatorul Agricol, amelynek adóssai javarészt mezőgazdákra rekrutálódnak teljesen képtelen az egymillió háromszázezer lejt visszafizetni. A Banca Regionala hasonlóképpen nem tud mozgósítani a mai viszonyok között egymillió lejt. Nistor megpróbálta betábláztatni magát a bank ingatlanára, de ez a próbálkozása nem járt eredménnyel, bár akciójának sikere érdekében a bank vezérigazgatóját, aki közeli rokona, leváltatta.

Az ügy pillanatnyilag ebben a stádiumban van. A legfőbb semmitőszék rövidesen tárgyalni fogja a volt liberális miniszter fellebbezését. A döntés elé politikai és jogász körökben egyaránt nagy érdeklődéssel tekintenek.

Egyre inkább elmérgesedik a viszony Lengyelország és Románia között

Zalesky lengyel külügyminiszter bejelenté az orosz-lengyel megnevezési szerződés Románia nélkül való ratifikálását

Varsó, szeptember 6. Zalesky külügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a lengyel-orosz megnevezési szerződés után most békebírói szerződés létrehozásáról tárgyalnak a két állam diplomáciai képviselői. Arra a különösképpen román részről elhangzott megjegyzésre, hogy Lengyelország tulságosan sietett a megnevezési szerződést aláírni a szovjettel, azt válaszolta, Zalesky, hogy a szovjettel való tárgyalásokat Franciaország, Románia, a balti államok és Lengyelország egymással egyetértően folytatták. A tárgyalások

előre. Minthogy Románia nem tart fenn diplomáciai kapcsolatot a szovjettel, tárgyalásai lassan haladtak előre. Lengyelország igyekezett ezeknek ritmusát is siettetni. A lengyel kormány lojálisan informálta a szovjetet arról, hogy szeretné, ha a lengyel-orosz megnevezési szerződés a szomszédos államok hasonló szerződéseivel egyidejűleg lépjen életbe.

A bukaresti sajtót kellemetlenül lepte meg Zalesky nyilatkozata, amelyről a Dimineața megállapítja, hogy „furcsa megvilágításban állítja a lengyel-román kap-

csolatokat. A lengyel kormány kijelentette még nemrég, hogy addig nem ratifikálja az orosz-lengyel megnevezési szerződést, amíg hasonló szerződés létre nem jön Szovjetországgal és Románia között is. Most Zalesky bejelenté nemcsak a ratifikálást, de egy békebírói szerződés kötését is, amivel nyilván pressziót akar gyakorolni a román államra. Eppen ezért érthető, ha Beck lengyel külügyi alminiszter bukaresti látogatása nem oszlatta el a román politikai körökben a lengyel eljárással szembeni rossz-

A ma egyik legfontosabb kérdésre ad választ

Az Ifjuság nemi problémái

Dr. Tóti Béla most megjelent könyve

Főbb fejezetei: A természetéről természetest. A boldogság nehéz útja. Amikor a gyermekből ember lesz. Kétféle érettség. A hazug kísértet. A megérkezett szerelem. Mit kell tenni? A kétféle felelősség. Ujra szerelem. Pszichoanalízis és szerelem. Freud és Marx. A szerelem szabadsága. Egynevelés és többnevelés. Itél a társadalom. Szűz-e vagy ártatlan? Kit válasszunk? A lelkiismeret házassága. Hideg-e a nő? A „kényes kérdés”.

Mindkét nemhez tartozó serdülő ifjakon kívül a szülők és pedagógusok is okvetlen olvassák el ezt a tartalomhoz méltó külső köntösben megjelent könyvet.

UJ KELET könyvosztálya CLUJ

Kérem részemre postafordultával megküldeni: Dr. Tóti Béla: Az ifjuság nemi problémái könyvet, portómentesen, 85 lej utánvétellel.

név

pontos cím

Szeptember 14-én árverezik Kreuger hagyatékát

Milyen ajándékokkal lepte meg hölgyismerőseit „a világ leggazdagabb agglégénye“?

Stockholm, szeptember 6. Ivar Kreugernek minden nagyvárosban volt legalább egy lakása, amelyekből most összeszedték a bennük felhalmozott műkincseket, butorokat, ékszereket és Stockholmba szállították, hogy ott nyilvános árverésen eladják. A Kreuger-hagyaték zárgondnoka szeptember 14-re tüzte ki az árverést, amit az öngyilkos gyufakirály stockholmi házában, Villagaton 13. alatt tartanak majd és amely előreláthatóan hat napig fog tartani.

A kalapács alá kerülő gyűjtemény nagyon érdekes, mert nemcsak világhírű mesterek szobrai, festményei és metszetei találhatók közte — íyesmi minden híres gyűjteményben akad — hanem egész sereg olyan tárgy is, amelynek személyes jellege következtetni enged Ivar Kreuger mindig gondos magánéletére. Mindenekelőtt kiderül, hogy a „mérnök“ állandóan temérdek ékszert tartott raktáron amelyek közül legszebbek egy piatinafoglalatú collier hatalmas smaragddal és 544 briliánszal, öt gyöngygyűrűt, öt platinagyűrűt briliánsokkal, zafirokkal és gyöngyökkel, négy női aranyretikül, öt briliánsbross, három pár fülbevaló keleti gyöngyökkel, három briliánsokkal kirakott hajcsatt aranyból, platinából és teknősbékaöntből. A személyzet szerint ezek az ékszerek a női látogatók megajándékozására szolgáltak és Kreuger minden lakásában készletben tartott erre a célra drága ékszereket, hogy a hölgyeket — saját kifejezésével élve — „hangulatba hozza.“

A Kreuger-lakások safe-jei tartalmazták azonban az üzletbarátok számára is ajándéktárgyakat. Nyolc arany cigarettatárcza kerül árverésre, mindamellett kettő ezek közül is női „üzletbarátok“ megajándékozására szolgált. A cigarettatárcák közül egyikbe oroszul a következő szöveg van bevésve: „A kedves Nickynek, Mama, 1899 május 6.“ A tárcát a meggyilkolt

francia császár éppen olyan szenvedélyes ajándékozó volt, mint a svéd „világhódító.“ Egy kávé készlet néhány évvel még régebb: Mária Antoniette ajándékozta svéd származású barátjának, Fersen Axel grófnak. Van egy ezüstdoboz a műtárgyak közt, amiből egy drágakövekkel kirakott pacsirta ugrik ki egy gomb megnyomására és énekel. Egy kis szobor a teniszt játszó „Mister G.“-t ábrázolja: a svéd királyt.

Az ezüstgyűjtemény nem tulságosan nagy, mindamellett akad benne tizenkét pár óriási karos gyertyatartó. (Kreuger szeretett viaszgyertyák fényében vacsorázni és ellensége volt a villanynak, ami egy gyufagyárostól nem is csodálható.) Annál gazdagabb a kristálygyűjteménye: 23 kristálykorsó 11 tucat pezsgőspohár, 10 tucat vízespohár, hogy a boros és likőrös poharakról ne is beszéljünk. Gyönyörű dolgok akadnak a keletindiai porcellán között, többek közt 9 tucat értékes kínai tányér.

De ez mind semmi a mügyűjteményhez képest, amelyben többek közt öt ere

deti Rembrandt-rézkarc található, köztük a mesternek két önarcképe. Ezek Kreguer newyorki lakását díszítették. Árverés alá kerül Cornelis Engelbert híres képe „A jó pásztor“, két Ruysdael, két Fister és Bloot, továbbá Brouwer, Constable, Coret, Courbet, van Geyen, de Gelder, Nobbema, Maes, Mercier, Wynants, Wouwermann, Ryckaert a fiatalabb Tenniers képei. A nagy olaszok Tintorettoval és Piombóval vannak képviselve. Temérdek képe volt Kreugernek a modern skandináv piktura mestereitől, ritkaságzsámába megy a nagy írónak, August Strindbergnek 1890-ben Berlinben festett képe, a „Vörös gomba a tengerparton“. Rodin néhány szobra egészíti ki a gyűjteményt. Gyűjtemény? Kreguer nem volt gyűjtő, a műtárgyak amiket összevásárolt, nem érdekelték s csak azért zsufoolta tele velük lakását, mert ez is emelte a hitelképességét.

A butorok természetesen szintén a legdrágábbak, renaissance-szekerények, rokokó-szofák, gobelinek, 18 valódi szmirnaszőnyeg és a többi. A modern butorok és egyéb használati tárgyak is arra vallanak, hogy „a világ leggazdagabb agglégénye“ egyáltalán nem élt olyan szerényen, mint ahogy életében azt terjesztették róla.

A hagyatékárverésen előreláthatólag több fog befolyjni, mint a hitelezők remélték. Fél milliárd svéd korona azon ban nem. Viszont annyi a Kreuger-koncern passzívája.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

— Indig Alfréd hangversenye szeptember 13-án. Nem mindennapi művészi eseményben lesz része a jövő héten Kolozsvár zenekedvelő közönségének. Indig Alfréd, a külföldi hangversenyek dédelgetett művésze tartja meg Kolozsváron, a róm. kath. gimnázium dísztermében egyet len hangversenyt. Indig Alfréd hangversenye mindenkor kiemelkedő eseményt jelentett Kolozsvár zenei repertoírjában. A kiváló művész Kolozsváron megtartott hangversenyei mindig

AZ OPERA-MOZGÓ MŰSORA

Szeptember 6 és 7-én, kedden és szerdán Berlin Alexander Platz, Németül beszélő és éneklő hangos kalandor-filmszínház.

Szeptember 8, 9, 10 és 11-én csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap:

TEMPLOM EGERE

németül beszélő és éneklő hangos viganasjátékszínház.

RÁDIÓ MŰSOR

Svájci Romand Adó 8: Balalajka. 8.25: Zongora. 10.15: Táncczene. Svájci Aleman Adó. 8: Brahms est. — 9: Stefan Zweig elbeszélés.

Csütörtök, szeptember 8.

Bukarest. 7: Dales. 7.20: Szimfonikus hangverseny.

Bduapest. 9: Hírek. 10: Katolikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. Majd: A Mandits szalonzenekar hangv. 2: Grammofónhangv. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Katonazene. 6.35: A házasságot jól meg kell alapozni, előadás. 7: A soproni Haydn ünnepegek keretében a Tereztés oratórium előadása. 9.30: Pontos időjelzés, hírek. Utána: Kondor Leó és Polgár Tibor kétzongorás hangv. 10.15: Időjárás. Majd: Cigányzene.

Bécs. 15.20: Brauner szopránénekesnő dal- és áriaestje.

Berlin 17.05: Pastorálok és dalok egyes kórusal.

Breslau. 20.40: Szór. zene.

Frankfurt. 19.30: Nagy induló-egy.

Heilsberg. 21.45: Bach zongorasvittek.

Milánó. 8.30: Saint-Saens: Sámson és Delila c. operája.

Osló. 7.30: Románcok.

Prága. 19: Fleischhans szakszofón művésze.

Róma. 17.30: Zenekari és énekhangv. 20.45: Ponchielli-művek.

Stuttgart. 20.30: Donizetti: Szerelmi bájtal c. operája.

Varsó. 20: Könyvü zene. 22: Táncczene. Zágráb. 22.40: Könyvü zene.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 80 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Engedélyeket, vámolási ügyeket és bármilyen bukaresti megbízást elvállalok. Hirsch Salamon Huedin, Str. I. Maniu 5.

Uriházban belvárosban, elegánsan burtozott szoba, urilánynak, esetleg ellátás is kiadó. Linceg ucca 10., földszint.

Elsőrangú előímadkozó, sámesz és egyéb hitközségi teendők elvégzésével ort. hitközségnél szerény igényekkel azonnalra állást keres. Leveleket „Bál tefile“ jelígre a kiadóhivatal továbbít.

Modern garcon lakás egy szoba, előszoba és fürdőszoba üresen vagy butorozva azonnalra kiadó. Értekezhetni: Str. Universitatea 3. Házfelügyelőnél.

Írógépet, használtat, veszek. Bedő, Str. Sincal 18. (Hegedüs Sándor ucca.)

Román, német és francia nyelvórákat adok. Fordításokat vállalok. Cim a kiadóhivatalban.

Összekötő perzsaszőnyegeket és jókarban levő ovális szalonzsalkát veszek. Cim a kiadóhivatalban.

Modern garconlakás, egy szoba, előszoba és fürdőszoba üresen vagy butorozva azonnalra kiadó. Értekezhetni: Str. Universitatea 3. Házfelügyelőnél.

Egyedülálló idősebb uriaszony keres szép fürdőszobás lakásába egyetemi hallgatót vagy hivatalnokot lakótársul. Leveleket „Kellemes otthon“ jelígre a kiadóba kérek.

SZÖRMEK OLCsó ARUSITASA megkezdődött. Prima pézsmahátbunda 9000 lej, csikóbunda 6500 lej, nutrietbunda 2500 lej, garnitúrák 250 lejtől kizárólag Mandelbaum szücsnél Reg. Ferdinand 20.

Gyönyörű másfél éves farkas fajkutya olcsón eladó. Máday Pál, Magyar Színház.

Perfekt németül beszélő zsidó kisasszony gyermekek mellé délelőttre kerestetik. Hosszu u. 19.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (házhoz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és turó kapható Schwartz Ignácénál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Egy 4 szobás komfortos lakás október 1-től kiadó. Megtekinthető Decebal (Rudolf) ut 13. d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig.

— Változ várható. B rológiai in rít változ időjárás v lehetsége

— Októ parlament donald este donba. Valtober 27-ke hivni.

— Dr. K Bukarestbe nap delutat Kempner, a bankház ig ügyi bizot tegnap jott Banca Natl A szakertt nokletével tatják a m szes ágaina

— Csalás res bécsi ü osztak főv keltett az Samuely K det. Samuel dötöl pénz hogy megsz tanácsosi c eleget. Az ja volt, a g jövedelmei arra a gon tanácsosi c próbál pénz rektől. Bün mélyében, a tóságok egy reskedők, a adtak Samu gették a k ták, hogy a jelentést te maránál. A adott időt S sére, mivel feljelentést séghez, ame tatták Samu

Rosenblat Tudósítónk zönség jelen ton este de senblat Ró énekesnő, a kolozsvári me esemény hany uj szá sorát Rosen ményét a de sel honorált mai althang denütt hibá nika már az hallgatóságó siker jegyek Delilla nagy a befejezésü ra), drámais nokat tapsó nagy sikere Bradiceanu ményt nyujt ét Boskovit precizitással A koncert s eneértő köv ersenyre ak sit.

— Bú pályára k én Hedwi lesz, a Lil nő. Hát m

— Az szony lesa melyen m

Egy fal száguton e — Paró fürnek — tomat a le — Szív fogja azt — Paró ellene, ben

HIREK

— Változóan felhős, melegedő időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változóan felhős, lassan melegedő időjárás várható. Kisebb esők délen még lehetségesek.

— Október 18-ra összehívják az angol parlamentet. Londonból jelentik: Macdonald este visszaérkezett Skóciából Londonba. Valószínű, hogy a parlamentet október 27-ke helyett 18-ra össze fogják hívni.

— Dr. Kempner berlini bankigazgató Bukarestben. Bukarestből jelentik: Tegnap délután Bukarestbe érkezett dr. Kempner, a berlini Mendelsohn et Comp. bankház igazgatója, a Népszövetség pénzügyi bizottságának tagja. Ugyancsak tegnap jött meg újból Roger Auboin, a Banca Nationala ellenőrző szakértője is. A szakértők Di Nola olasz delegátus elnökletével megbeszélést tartottak és folytatják a munkát, amely az államélet összes ágainak megvizsgálásából áll.

— Csalás miatt letartóztattak egy híres bécsi ügyvédet. Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban általános feltűnést keltett az a hír, hogy letartóztatták dr. Samuelly Károly közismert bécsi ügyvédet. Samuelly több gazdag bécsi kereskedőtől pénzt vett fel azzal az ígérettel, hogy megszerzi számukra a kereskedelmi tanácsosi címet, de az ígéretnek nem tett eleget. Az ügyvédnek igen jólmenő irodája volt, a gazdasági válság következtében jövedelmei megcsappantak és akkor jött arra a gondolatra, hogy a kereskedelmi tanácsosi cím megszerzésének ígéretével próbál pénzt szerezni a hiszékeny emberekől. Büntetésre is volt egy grófnő személynében, akinek a nevét azonban a hatóságok egyelőre nem közlik. Azok a kereskedők, akik az említett célra pénzt adtak Samuellynek, az utóbbi időben sürgették a kitüntetését, majd amikor látották, hogy az ügyvéd becsapta őket, följelentést tettek ellene a bécsi ügyvédi kamaránál. A kamara szeptember elsején adott ítélettel Samuellynek az ügyek rendezésére, mivel pedig ez nem történt meg, a feljelentést továbbították az államügyészséghez, amelynek intézkedésére letartóztatták Samuellyt.

Rosenblatt Rózsai dési hangversenye. Tudósítónk írja: Válogatott és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg szombaton este dési önálló hangversenyt Rosenblatt Rózsai, a kivételes tehetségű alténészes, akinek néhány hónappal előtti kolozsvári hangversenye is komoly zenei eseménynek számított. Ezúttal néhány új számmal bővítette változatos műsorát Rosenblatt Rózsai, akinek teljesítményét a dési közönség lelkes ünnepléssel honorálta. A hatalmas terjedelmű drámai alhang, a kiegyensúlyozott és mindenütt hibátlanul interpretáló énekek mellett a koncert első számoknál megfogta a hallgatóságot és a koncert a legnagyobb siker jegyében zajlott le. A Sámson és Delilla magyarázata, a Trubadur meséje, a befejezésül énekelt Carmen (Habaneera), drámasággal és erővel előadott színdarabok tapsolva lelkesen a közönség és nagy sikere volt a Tosti-daloknak és Radiceanu doinának is. A zenei előadást nyújtó hangverseny zongorakísérettel Boskovits Sándor a töle megszokott precizitással és kongenialitással látta el. A koncert sikerese jellemző, hogy dési népszerű körök egy második dési hangversenyre akarják lekötni Rosenblatt Rózsait.

VIDAM SAROK

— Bizony a lányokat is rendes pályára kell nevelni manapság. Az én Hedwig lányom például énekesnő lesz, a Lili festőnő és a Baby színésznő. Hát maga mit csinál a lányával?

— Az én lányom tisztességes asszony lesz. Ez az egyetlen pálya, a melyen még nincsenek túl sokan.

Egy falusi úgynök megállt az országúton egy autót.

— Pardon, — mondotta az uri sofőrnek — nem volna szíves a kabátomat a legközelebbi faluig vinni?

— Szívesen, barátom... de hogy fogja azt megkapni?

— Pardon... ha nincs kifogása ellene, benne maradok.

Chilében a szocialista-kormány megszüntette a munkanélküliséget

Minden jelentkező kaphat állami munkát

London, szept. 6. Chilében a szocialista kormány megszüntette a munkanélküliséget. 40 ezer—40 ezer munkanélküli az arany- és más fémiparban, 30 ezer—30 ezer a fa- és a malomiparban, a többi a mezőgazdaságban és az állami üzemeknél nyert elhelyezést. Rendelet jelent meg, amely betiltja a kéregetést, mert a munkát keresőket a kormány el tudja látni munkával. Aki állami munkában részvételt visszautasít, szabadságvesztés büntetést kap, mert az ilyent megátalkodott munkakezrefőzőnek tekintik.

Egy hét alatt befejeződnek a külföldi szakértőkkel folytatott tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. A szakértők tárgyalásai folytatódtak a mai napon is. Vaida és Mironescu tanácskoztak a Népszövetség pénzügyi bizottságának tagjaival, akik azután a Banca Nationalét, majd más-közintézményeket látogattak meg. A szakértők a konverzióval is foglalkoznak és azt hiszik, hogy legkésőbb csütörtökön végleges szakvéleményt fognak a kérdésben adni. Ezután

ül össze a minisztertanács, amely a konverzió kérdésében véglegesen dönteni fog és újabb jelentések szerint még ebben az ülésszakban fogja ezt a problémát elintézni.

A Lupta szerint egyébként a Népszövetségi delegátusokkal a tárgyalások igen előrehaladt stádiumban vannak és egy héten belül befejeződnek.

— A saopaloói felkelők újabb sikerei. Newyorkból jelentik: A saopaloói felkelők újabb sikereket értek el a brazil szövevényi kormány csapataival szemben. A kormánycsapatokat munícióhiány fenyegeti s messzebbfekvő állásokba vonultak vissza, mint ahogy azt a felkelők várták. A forradalmárok hadserege lassan nyomul utána a hátráló kormánycsapatoknak.

— Kírándulás a turi és tordai hasadékhöz. Az EKE központi turistasztyája szeptember 11-én autós túrát vezet a turi és a tordai hasadékhöz. Résztvevői díj tagoknak 65 lej, vendégeknek 70 lej. Indulás a Mátvás-ház elől reggel fél 6 órakor. Jelentkezéseket péntek estig fogadjunk el, amikor is a részvételi díjak lefizetendők. Vendégeket szívesen lát az Egyesület. Turavezető Frieder Arthur.

— Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyájkódása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsúchurum esetei gondoskodják arról, hogy gyomor és beleit a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak.

— Az angol kormány be fog avatkozni a textilsztrájk ügyébe. Londonból jelentik: Az angol kormány az eddigi hírekkel ellentétben be fog avatkozni a lancahirei sztrájk ügyébe. A munkaügyi miniszter a pártokkal tárgyalást folytatott a sztrájk kérdéséről.

— A kolozsvári és bukaresti ügyészek között megindult a jogvita a Fischer-féle bélyeghamisítók miatt. A körülből másfél héttel ezelőtt leleplezett Fischer-féle bélyeghamisítás ügy napról napra gazdagodik bonyodalmaiban. Tudvalevőleg a bélyeghamisítási ügyben a szereplő vádlottakat a Tövis melletti Koslár községben vette őrizetbe a rendőrség. Közvetlenül ezután Bukarestbe, majd az ottani ügyészség utasítására ideiglenesen a doftanai börtönbe vitték őket. A perrendtartás szerint az ügyészség van hivatva a vizsgálatot lefolytatni, amelynek a területén a bűnselekményt elkövették. Ennek a törvényeknek az értelmében a kolozsvári ügyészség már utasítást adott Pastia vizsgálóbíróknak, hogy a vádlottakat hozassa Kolozsvárra és kezdje meg a vizsgálat lefolytatását. A bonyodalom abból származik, hogy egy másik paragrafus szerint az az ügyészség illetékes a vizsgálat lefolytatására, amelyik először fogatosított letartóztatást végzett a vádlottak ellen. Ilyenformán Bukarest jogosan követelheti és követeli is a saját részére a bélyeghamisítók. A kolozsvári és bukaresti bírói testületek között óriási jogi vita keletkezett a bélyeghamisítók miatt. Pastia vizsgálóbíró tegnap délután kénytelen volt az ügy összes letartóztatott szereplő ellen elfogatási és elővezetési parancsot kibocsátani. Amennyiben ez a szigorú eljárás sem vezetne eredményre, úgy a semmitőszék lesz hivatva eldönteni, hogy a bélyeghamisítók ügyében melyik ügyészség illetékes a bünvádi eljárás lefolytatására.

— Lembergben tartóztatták le a bukaresti Franck-pótkávégár sikkasztó pénztárosát. Megírta az Uj Kelet, hogy a Franck kávépótlékgyár bukaresti vezérképviselétől közeli egymillió lejű sikkasztott el König Ernő pénztáros, aki a sikkasztás után nyomtalanul eltűnt. A bukaresti rendőrség nyomban belföldi és külföldi közözlőleveleket bocsátott ki és az eredmény sikerrel járt. A lengyel rendőrségnek a napokban sikerült elfognia a sikkasztó pénztárosát. Abban a pillanatban tartóztatták le, mikor a lengyel kaszinóban óriási összegű tételt kártyáznál kezdett. König Ernőt gyorsított kiadatási eljárással nemsokára Bukarestbe szállították.

— Ujrendszerű gyermek „játékkiszkola” nyílik meg Kolozsváron. Egy elsőrendű és szakképzett pedagógus vezetésével teljesen újrendszerű „játékkiszkola” nyílik meg Kolozsváron 2-7 éves gyermekek számára. A külföldön annyira kedvelt „Spielschule” az óvodai nevelésen kívül anyai gondozást is nyújt. A „játékkiszkola” nyelve héber és német. Vezetője Csernovicban szerzett óvónői diplomát. A tandíjak rendkívül mérsékeltek. Beiratások dr. Stern Ignácnál Árpád ut 15. d. e. 10—11-ig és d. u. 5—7-ig.

— Hibaigazítás. Lapunk tegnapi számában az Árvagondozó Központi Bizottságának Gyűlése című cikkünkben elnézés folytán a számológédek árát 7 lejben írtuk. Annak közlésére kérték fel bennünket félreértések elkerülése végett, hogy egy számológédek ára 1, — azaz egy lej.

Pap Vera mozgásművészeti tanárnő ritmikus torna kurzusait ismét megkezdte. Ezenkívül magánórák, speciális egyéni, fogyasztó, erősítő és gyógytorna. Mérsékelt tandíj. Felvilágosítások, beiratkozás, naponta 11—1-ig és 6—8-ig, Calea Regele Ferdinand 59.

— Görögország végleg szakított a köztársasági államformával. Athénből jelentik: A választási propaganda során Venizelosz Kréta szigetén beszédeket mondott, melyekben többek között hangoztatja azt a meggyőződését, hogy Görögország végleg szakított a királyság államformájával.

— Kitüntetés. Az ipari termelés terén elért eredményes munkálkodásukért a király az első osztályú „Meritum Commercial” érdemrenddel tüntette ki Fritz Fabritiust, a Temesvári Sörgyár vezérigazgatóját és Grund Othmárt, a Czelli Károly csoport brassói sörgyárának igazgatóját.

— Fontos változás a Palesztinába induló hajók menetrendjében. Értesítjük az érdekelteket, hogy a Dacia hajó nem csütörtökön, 8-án, — mint azt eredetileg jelentettük —, hanem 10-én, szombaton este indul Konstancából. A legközelebbi hajó ennek megfelelően nem 22-én, hanem 24-én indul Konstancából. A Szinaia hajó változatlanul 10-én indul Jaffába.

NAPRÓL NAPRA

Frankfurtban Leopoldine Konstantin vendégfelleptével szeptember 15-től adják Hunyady Sándor Feketeszáru cseresznye c. darabját.

Lehár Berlinben tartózkodik s tárgyalást folytat új operettjének, a Giuliettának bemutatásával kapcsolatban. Lehet, hogy az új operettet csak karácsony tájban hozzák ki.

A szovjet Lenin orosz területre visszatérésének 15-ik évfordulójára emlékbélyeg sorozatot ad ki.

Németországban a francia filmek válmját felemelték. Ezek után csak igen kevés franciaországi film kerülhet a németországi mozilátogatók elé. Filmkörökben kétségtelennek tartják, hogy Franciaország rejtőzköppén szintén emelni fogja a németországi filmekre rótt vámot.

Newyorki jelentés szerint Hearst ujság király feleségül fogja venni Marion Davies filmsztárt.

Wilhelm Rode, a bécsi Operaház baritonistája fizetési differenciák miatt nem kötött új szerződést s elmegy Bécsből.

A berlini büntetőbíróház hétfőn kezdi meg dr. Weisz volt berlini rendőrfőnök-helyettes rágalmozási bűnperének tárgyalását, amelyet az Angriff című nemzeti szocialista lap ellen indított, mivel a lap nemcsak hivatali ténykedését támadta minősíthetetlen gyanúsításával, hanem beleavatkozott családi életébe és feleségét is súlyosan megrágalmazta.

Ez év márciusában felfedezték, hogy a salzburgi dóm mükinccsei közül többmillió lej értékűt elloptak. A mükinccsek egy részét később a templomtoronyban elrejtve megtalálták, a nagyobb részt pedig külföldről, ahol a műtárgyakat áruba bocsátották, szereztek vissza. Kiderült, hogy a tolvaj a dóm felügyelője volt, aki egy Gretschnider nevű müncheni műkereskedő felbujtására követte el a lopást. A dóm felügyelője megszökött, a bíróság most vonta felelősségre a műkereskedőt, akit egyévi szigorított fogházra ítélték.

Az angol fennhatóság alá tartozó Tonga szigetek királynője, Salote elvesztette királyi koronáját és hosszas kutatás után sem akadtak rá. A nappal végre megtalálták a koronát egy petróleumos kamrában, ahova a királynő kisfia játszóház közben elrejtette.

Doolittle amerikai repülő 471 kilométeres óránkénti repülésével megjavította a gyorsasági világrekordot.

Lüneburg német város polgármestere, Wiese Vilmos kommunista képviselő megszökött. Megállapították, hogy a polgármester 14.000 márkát sikkasztott.

Az egyik newyorki bíróság érdekes polgári pert tárgyal. Egy összenőtt ikerpár Csikágóba utazott, de az ikrek csak egy jegyet váltottak, míg a kalauz két jegyet követelt tőlük, de ezek nem voltak hajlandók a második jegyet megváltani. A vasúti társaság most pert indított ellenük a jegy árért. A bíróság most afelett dönt, vajjon az összenőtt ikrek egyszeres vagy kétszeres menetdíjat tartoznak-e fizetni.

Ujdonság!

Ujdonság!

JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.

Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tűzével és mélységével, mint Joseph Roth „Hiob” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, (bélyegben is) vagy utánvételt.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Lupu politikai páfordulásai miatt mosakodott a kamarában

Egymást licitálták tul a képviselők loyaltásában és puritátságban

Befejeződött a közigazgatási törvényjavaslat vitája

Bucuresti-Bukarest, szept. 6. A kamara ma délutáni ülésén Pop Cicio elnök felolvasta a király választát a ma délelben átnyújtott feliratra. A választ a kamara állva hallgatta végig.

Pop Cicio ezután a következőket mondta: A mi választunk az uralkodó szavaira ennyi: „Éljen a király!” A képviselők percekig felállva tapsolják az uralkodót.

Ezután Voicu Nitescu miniszter be-terjeszti a szőlőilletményekről, továbbá a rendőrségi törvény módosításáról szóló javaslatokat.

Lupu védekezik és rekriminál

Dr. Lupu személyes kérdésben kér szót. Nehány nappal ezelőtt Radulescu Mehedinți a felirati javaslat előadója záróbeszédében foglalkozott az ő kilépésével a parasztpártból és a január 4-i aktus körüli magatartásával. Mindenek előtt kijelenti, hogy a felirati vitában azért nem vett részt, mert elfáradt és pihenésre szorult. Ez nem is csoda, hiszen a Iorga-parlamentben egyedül harcolt, míg önk — mondja a többségnek — pihentek. Ami a parasztpártot illeti, onnan nem lépett ki, hanem elszakadt.

Pompiliu Ioanțescu közbeszól.

Lupu: Maga hallgasson! Én vagyok a politikai keresztapja.

Mirto emlékezteti Luput a Calimanești állomáson Mihalache jelenlétében folytatott beszélgetésükre, amikor kérte őket, kövessék oda, ahova azután egyedül ment: a liberális pártba.

Lupu: Én nem folytattam az önk útját, mert a kolaboráció hive voltam. Ezért mentem a liberálisokkal, de nem szégyeltem bevallani, hogy csalódtam. Kár volt.

Ami a január 4-i aktust illeti, a színajai koronatanácsn Mihalache képviselte a parasztpártot. Én mindent elkövettem, hogy ez az aktus meg ne történjék. (Gulyos helyeslés a jobboldalon.)

Mirto: Mihalache mielőtt a koronatanácsra ment és miután onnan vissza jött, informált bennünket és önt is és ön is helyeselte magatartását.

Anticarlista gyanúsítások

Lupu: Ez igaz, de azután a régenstanácsnak kifejtettem, hogy a herceg lemondásánál senkitem volt jelen és ez az egész aktus törvényességét kétségessé teszi. Stere, akinek autoritását önk is elismerik, gratulált a régenstanácsnál tett kijelentéséhez. A parasztpárt Kraiovában gyűlést tartott és az én tudomásom és hozzájárulásom nélkül állást foglalt a január 4-ki aktussal szemben. Én kénytelen voltam tiltakozni ez ellen,

nem azért, mintha az aktust helyeselnem volna, de politikai szempontok miatt mert nem akartam, hogy Ferdinánd király életében ezt a kérdést felvessük és zavar keletkezzen. Ezért szakadtam el. Önk szememre vetik, hogy a liberális kormányban résztvettem, hiszen önk is beléptek a Barbu Stirbey-kormányba.

Mirto: Ez nem volt liberális kormány, hanem választási kabinet és mi Iuniant és Popovicut a választások szabadságának ellenőrzésére küldtük ebbe a kormányba.

Lupu: 1928-ban kértem a régenstanácsot, bizza meg önköt kabinetalakítással, de miután kormányra kerültek, nem siettek megcsinálni a restaurációt. Szegezzük le, hogy sem önk, de én sem, nem voltunk anticarlisták. Emlékeztet a restauráció ünnepélyes lefolyására, amikor a király arra hívott fel mindnyájunkat, tessék el a multat.

Hangsúlyoznunk kell, hogy hiva vagyunk a monarchiának, csak az abszolutizmus ellen küzdünk.

Pop-Cicio elnök: Tessék tudomásul venni, hogy az uralkodó személyében sohasem felelős és minden tettéért a kormány viseli a felelősséget a parlament előtt.

Ki a szegény és ki még szegényebb

Radulescu Mehedinți válaszol Lupunak arra a megjegyzésére, hogy ő szegény tanító volt és mit szól a nagyok dolgaihoz?! Igaz, hogy tanító volt, nem is szégyelli, de tovább tanult és mindenki előtt ki tudja mutatni, miből él.

A parlament küldöttsége átadta a választfeliratot a királynak

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. Ma délelben fél 1 órakor a parlament küldöttsége autókön egy lovas testőrszázad kíséretében a királyi palotába érkezett. Az uralkodó a trónteremben fogadta a delegációt, amelynek vezetője Pop-Cicio kamarai elnök felolvasta a választfeliratot. A király rövid beszédében mondott köszönetet és együttműködésre hívta fel a par-

lament tagjait, hogy megvalósítsák azt a programot, amely a mai nehéz időkben realizálásra vár. A királyi válasz külpolitikai téren a kontinuitást hangsúlyozta, majd a hadseregbe hívta fel a képviselők figyelmét.

Ezután cerele volt, majd a küldöttség újból a szokásos formalitások között visszatért a parlamentbe.

A kényszerlikvidálás megszűnik, a kényszerregezési törvény nagy könnyítéseket hoz az adósoknak

Öt évre emelték fel a kvóta fizetési terminust. A régi kényszerregezésre is alkalmazható az új törvény

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. (Az Uj Kelet tud.) A kamara és a szenátus együttes bizottsága ma délelőtt folytatta a kényszerregezésről szóló törvény módosítási javaslatának vitáját. Az eddig elfogadott módosítások alapján valószínűnek látszik, hogy a kényszerregezés feltételei a jövőben az adósra nézve jóval kedvezőbbek lesznek, sőt az új törvény által megállapítandó kedvező feltételeket kiterjesztik azokra is, akik a régi törvény alapján kértek kényszerregezést.

Az első és legfontosabb újítása a törvényjavaslatnak az, hogy a kvóta fizetési terminusát 3 év helyett 5 évet állapít meg maximumként. A 43-ik paragrafus új megfogalmazásában kimondja, hogy a bíróság kisebb kamatot is megállapíthat, mint a Banca Nationala visszszámítási kamatlába. A bíróság ugynevezett kegyelmi fizetési terminusokat adhat azoknak, akik nem volnának abban

helyzetben, hogy a kiszabott időben fizessenek. A 61-ik paragrafus értelmében az új törvény a régi törvény alapján elrendelt kényszerregezésre is vonatkozatható, ha ezt az adós kérelmezi. Ebben az esetben új kényszerregezési eljárás indul meg.

A 63. szakasz értelmében azok, akik bírói uton való likvidálást kértek, az új kényszerregezési eljárást kell, hogy igénybe vegyék, mert a törvény a kényszerregezési eljárást megszünteti. A vitában résztvevő képviselők kérték, hogy legyenek figyelemmel azokra a kereskedőkre, akik már megkérték a likvidálást és akik nem lesznek abban a helyzetben, hogy a kényszerregezési kvótákat fizessék. A javaslat vitájában a Zsidó Párt részéről Fischer József dr. vett részt, akinek alapos hozzászólásait csaknem minden esetben figyelembe vette a bizottság.

Az ellenzéki pártok kampányt indítanak a feloszlatott tanácsok re-integrálása ellen

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. A feloszlatott községi tanácsok re-integrálásának tervével szemben az ellenzék igen erős küzdelemre készül és tekintettel a bejelentett új községi választásokra, követelik, hogy Mihalache álljon el ettől a tervtől.

Lázár Illés királyi kltüntetése

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. A király ma délután magánkihallgatáson fogadta dr. Lázár Illés máramaroszi képviselőt, a kamara kvesztorát és a Ferdinánd-renddel tüntette ki.

A balkáni távirati irodák bukaresti kongresszusa

Bucuresti-Bukarest, szeptember 6. A balkáni távirati irodák kiküldöttjei Bukarestben kongresszust tartanak szorosabb együttműködés megvalósítása végett. A kongresszust a Rador székházában tartják.

Allandóan emelkednek az ónarak. Londomból jelentik: Az ónjegyzések áremelkedése után az árak elérték 1930 áprilisa óta a legmagasabb árnívót.

A nagy áremelkedések okát abban látják, hogy a raktárkészletek rendkívüli lepadásáról szóló kimutatások a hét végén kerültek nyilvánosságra.

Az oradeai Kereskedelmi Csarnok által fenntartott nyilvánossági joggal bíró társulati fiú és női felsőkereskedelmi iskolákba a beiratások folyó hó 16-án kezdődtek meg. Az első osztályba beiratkozni szándékozók minél korábbi jelentkezése ajánlatos. Mindennemű felvilágosítást az igazgatóság ad. (Oradea Alea Gojdu 1.)

A nap legégetőbb problémái

Desider-Spektrum Hét film c. könyve: arany, buza, só, petróleum, vas, kőszén, részvény. A mai gazdasági élet kulisszatitkai 96 lej Lepagenál Kolozsvár, Vidékre utárvétél.

Dr. Lengyel gyógyintézete

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 111. (Ferenc József-ut) Telefon 211.

a mai nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel új osztályokat létesített:

III. osztály ötszöri napi étkezéssel 120 L
II. osztály ötszöri napi étkezéssel 180 L
I. osztály ötszöri napi étkezéssel 240 L

Bármilyen műtét vagy szülés esetén lényegesen redukált díjazással.

Röntgen, Quartz, Diatermia, Sollux, Villanyfürdő és másnemű villanykezelések szintén redukált árral.

Diétás konyha orvosi ellenőrzés mellett. Bejáróbeteg részére is.

Cukorbeteg, szívbetegek, érelmeszesedésben szenvedők, vese betegek, köszvényes és reumás betegek, gyomor és bél-fekélyben szenvedők, krónikus béihurutban és epekőben, valamint krónikus epehólyaggyulladásban szenvedők részére.

Hízó és fogyókúra.

Bővebb felvilágosítással és prospektussal szolgál az intézet gazdasági osztálya.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 13. sz. Telefon 9.72.

Szörme vásárlás bizalom dolga!

Aki a **Weisz Fiverekben** bizik az nem csalatkozik, mert a legszébb kivétel — és hihetetlen olcsó árak. Cal. Reg. Ferdinand 5. (Szabó Jenő-ház)

Taxa plátte No. 22
da Bar Telefon Havont évre 60 földre: félre: detések KELET zsidóság keink rás meg

Egy e

A parl detileg vasiatok

A par gós pénz meg. Ez tak napo választfel a végtele

Egy h Kár ér

Nemcs pénzbe k volna sz adni azok sabban s és a parl

Az ura elnökének parlamen fásan mo molyan g

Az ors gondolja elveszett

Leszer

Néhány a Népszöv Nagyon Amivel fog részle ség tanács

A beadv egészen ko Igen, a szerelést, ség tiltsa mert az ó rus szeller keket.

Es tessék látják aztán kedv Kész a v Ez aztán Ergo: le kat. És nin Ez viszo A bibi c

gyermekek a jövő me horu árnyé kek: a vil diplomaták lenkedő táb egy kis ka játszani.

Ezek a n kezés foko zanne után előtt.

Genfben ülészakra Königsbergi cias beszéd báró a né rizsban ped német egye

Egyszóval Népszövetsé fegyverkező bizonyos: Le fogja fogja szerel

Amikor találkozik

Mekkában Abdul Sattar a búne? Búr a mekkai Ká Mohamed, a Ez a kö sze klenódiuma. magát, nem birodalmába, szent köhöz távolodtunk amely a moh virulensen é századokban földjén is il nikák mesél keletkezésén